

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om passagerarfartygs personlistor

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en lag om passagerarfartygs personlistor.

Genom propositionen lyfts bestämmelserna om passagerarfartygs personlistor upp på lagnivå så som förutsätts i grundlagen. Rådets direktiv om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i Europeiska gemenskapens medlemsstater genomförs samtidigt på lagnivå. Direktivet har tidigare genomförts genom statsrådets förordning om passagerarfartygs personlistor. Det föreslås att förordningen ska upphävas.

I lagförslaget har beaktats de krav som i personuppgiftslagen ställs på personregisterlagstiftningen. Lagförslaget innehåller bestämmelser om uppgörande av listor över de ombordvarande på passagerarfartyg, om uppgifter som ska antecknas på personlistorna och om anmälan av uppgifterna till bolagets system för personlistor. I lagen bestäms

om upprättande av bolagets system för personlistor och de krav som ställs på dess funktion. I lagen föreslås också bestämmelser om användningsändamålet för de uppgifter som antecknats på personlistorna, om utlämnande av uppgifterna till de myndigheter som anges i lagen och om förvaringstiden för personuppgifterna. I lagen tas dessutom in bestämmelser om påföljder och rättssäkerhet.

Om inte något annat bestäms i den föreslagna lagen, ska personuppgiftslagen tillämpas på ett kompletterande sätt vid behandlingen av personuppgifter som finns på passagerarfartygs personlistor.

För bolagens nuvarande system för personlistor ska godkännande enligt den föreslagna lagen sökas inom ett år från lagens ikraftträdande.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2010.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Registrering av fartygspersonal	3
Registrering av personuppgifter på lastfartyg	4
Registrering av personuppgifter på kryssningsfartyg.....	4
Myndigheternas rätt att få personuppgifter om fartygspassagerare.....	5
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	6
2.3 Bedömning av nuläget	7
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
3.1 Målsättning.....	7
3.2 Alternativ	8
3.3 De viktigaste förslagen.....	9
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	10
4.1 Ekonomiska konsekvenser	10
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	10
4.3 Konsekvenser för miljön	10
4.4 Samhälleliga konsekvenser	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	10
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	10
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	11
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	11
DETALJMOTIVERING	11
1 LAGFÖRSLAG	11
1 kap. Allmänna bestämmelser	11
2 kap. Registrering av personer innan ett passagerarfartyg avgår från en hamn	16
3 kap. System för personlistor.....	21
4 kap. Utlämnande av uppgifter och uppgifternas bevaringstid.....	22
5 kap. Tillsyn, administrativa tvångsmedel och påföljder	24
6 kap. Särskilda bestämmelser	25
7 kap. Ikraftträdande	27
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	27
3 IKRAFTTRÄDANDE	27
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	27
LAGFÖRSLAG	29
om passagerarfartygs personlistor	29

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Kraven på systematisk registrering av personer ombord på passagerarfartyg baserar sig på erfarenheterna från de allvarliga sjöolyckorna på 1980-talet och 1990-talet. I synnerhet efter olyckan med passagerarfartyget Estonia vidtog Internationella sjöfartsorganisationen (nedan IMO) och Europeiska unionen åtgärder för att i så vida kretsar som möjligt införa obligatorisk registrering av passagerarna och fartygspersonalen ombord på passagerarfartygen.

Den 1974 ingångna internationella konventionen om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981), nedan SOLAS-konventionen, ändrades så att de ombordvarande på passagerarfartyg i internationell trafik skulle räknas från ingången av juli 1997 och vissa uppgifter om passagerarna skulle registreras från ingången av 1999.

I juni 1998 antog Europeiska unionens råd direktiv 98/41/EG om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater, nedan direktivet om personlistor. Enligt direktivet skulle den lagstiftning som är nödvändig för att följa direktivet sättas i kraft vid ingången av 1999 och skulle artikel 5, som gäller registrering av personuppgifter, tillämpas senast från ingången av 2000.

I Finland utfärdades bestämmelser om uppgörande av listor över passagerare ombord på passagerarfartyg redan 1996. Med stöd av 1 kap. 8 § i sjölagen (674/1994) utfärdades då förordningen om passagerarlistor på passagerarfartyg (65/1996). Förordningen upphävdes 2000, då direktivet om personlistor genomfördes i Finland genom statsrådets förordning om passagerarfartygs personlistor.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Statsrådets förordning om passagerarfartygs personlistor (824/2000), nedan förordningen om personlistor, trädde i kraft den 1 november 2000. Genom förordningen genomfördes direktivet om personlistor. Bestämmelserna med definitioner i 2 § i förordningen ändrades genom statsrådets förordning 531/2004 som trädde i kraft den 1 juli 2004. Genom den förordningen genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/84/EG om ändring av direktiven om sjösäkerhet och förhindrande av förorening från fartyg.

Det har inte förekommit några nämnvärda problem i samband med tillämpningen av förordningen om personlistor. Med hänsyn till bestämmelserna i grundlagen är det dock inte lämpligt att bestämmelser som gäller individens rättigheter och skyldigheter, integritetsskydd, myndigheternas befogenheter och påföljder finns i en förordning.

Det har framförts avvikande åsikter om huruvida det ska vara möjligt att förutsätta att man på ett passagerarfartyg samlar in noggranna uppgifter om födelsedatum och hurdana uppgifter som ska samlas in om de ombordvarande på passagerarfartyg på korta inrikesresor och korta utrikesresor.

Registrering av fartygspersonal

Bestämmelser om registrering av personer som arbetar ombord på ett finskt fartyg finns i lagen om registrering av fartygspersonal (1360/2006). Genom lagen upphävdes mönstringslagen (1005/1986), i vars 7 § det föreskrevs om manskapsförteckningar. Enligt

paragrafen skulle det ombord på ett finskt fartyg finnas en manskapsförteckning i vilken de som vid varje tidpunkt hade en sjömansbefattning ombord skulle införas. Också i den lag som föregick mönstringslagen, nämligen lagen om mönstring och registrering av sjömän (258/1937), föreskrevs det om manskapsförteckningar ombord på finska fartyg.

Enligt 4 § i lagen om registrering av fartygspersonal ska fartygets befälhavare se till att fartyget har ett fartygspersonalregister för att det ska gå att utreda vilka som vid respektive tidpunkt arbetar ombord på ett fartyg och för vilka arbetsuppgifter de har anställts. Redaren ska lämna fartygets befälhavare arbetsavtal och skriftliga förordnanden för alla som arbetar för redaren samt en skriftlig redogörelse för arbetsuppgifter och arbetstider i fråga om övriga som arbetar ombord. Grunden för att föra fartygspersonalregister är därmed i första hand arbetsrättslig.

Enligt 5 § i lagen om registrering av fartygspersonal ska Trafiksäkerhetsverket föra ett sjömansregister över sjömansbefattningen för dem som arbetar ombord på ett finskt fartyg för att uppgifter om fartygspersonalens anställningsförhållanden ska kunna registreras på ett tillförlitligt sätt.

Lagen om registrering av fartygspersonal ska tillämpas på registrering av dem som arbetar ombord på finska passagerarfartyg, oavsett om fartyget eventuellt har eller inte har en personlista enligt den lag som nu föreslås.

Registrering av personuppgifter på lastfartyg

Med stöd av 4 § 2 mom. i tullagen (1466/1994) har Tullstyrelsen meddelat en föreskrift om deklarationsförfarandet för fartyg i kommersiell utrikestrafik och om införandet av IMO:s nya FAL-formulär. Föreskriften trädde i kraft den 9 september 2003. Genom föreskriften genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/6/EG om rapporteringsformaliteter för fartyg som ankommer och/eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater. I direktivet förutsätts det att medlemsstaterna i gemenskapen använder enhetliga formulär för att lämna uppgifter som gäller bl.a. ett fartygs be-

sättningslista samt när det gäller fartyg med certifikat att transportera högst tolv passagerare, dess passagerarlista. Enligt direktivet ska informationen lämnas på FAL-formulär enligt konventionen om förenkling av formaliteterna i internationell sjöfart (FördrS 27/1967). FAL-formulären är standardiserade förlagor till förenklingsformulär.

Enligt Tullstyrelsens föreskrift ska passagerarna och fartygspersonalen ombord på lastfartyg som transporterar högst tolv passagerare registreras i enlighet med IMO:s FAL-formulär. I föreskriften ingår bestämmelser om den IMO-besättningslista och om den IMO-passagerarlista för fartyg registrerade för högst tolv passagerare som ska användas inom deklarationsförfarandet.

På IMO:s besättningslista samlas uppgifter om fartyget och för- och efternamn på dem som hör till besättningen, befäl eller manskap, nationalitet, födelsedatum och födelseort samt identitetshandlingens art och nummer (sjömanspass).

På IMO:s passagerarlista samlas uppgifter om fartyget och de ombordvarande passagerarnas för- och efternamn, nationalitet, födelsedatum och födelseort samt ombordstigningshamn och landstigningshamn.

Bestämmelserna i direktiv 2002/6/EG och bestämmelserna i den föreslagna lagen står inte i konflikt med varandra. Personlistor enligt IMO:s FAL-formulär förs på lastfartyg registrerade för högst tolv passagerare. Det handlar alltså om ett system som är parallellt med passagerarfartygs personlistor och i vilket det samlas mera detaljerade uppgifter om fartygets besättning och passagerare.

Registrering av personuppgifter på kryssningsfartyg

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), nedan EU:s förordning om gränspassage, bestäms om uppgifterna i namnlistor över besättning och passagerare på kryssningsfartyg. Enligt bilaga VI punkt 3.2.4 i förordningen ska namnlistorna inbegripa för- och efternamn, födelsedatum, nationalitet och typ av resehandling samt dess nummer och, i förekommande fall, viser-

ingsnumret. Så som framgår närmare av punkt 3.2 förutsätts det namnlistor på kryssningsfartyg när deras rutt sträcker sig till tredjeländer som inte är medlemsstater i Europeiska gemenskapen. Med ett kryssningsfartyg avses enligt artikel 2.16 i förordningen ett fartyg som följer en given rutt enligt ett i förväg upprättat program som innefattar ett program med turistverksamhet i de olika hamnarna, varvid i princip inga passagerare får embarkera eller debarkera under resa.

EU:s förordning om gränspassage ska tillämpas inom gränskontroll när det handlar om kryssningsfartyg som kommer från ett territorium utanför Europeiska gemenskapen. I Finland tillämpas förordningen i första hand på trafik med kryssningsfartyg från och till Ryssland. Förordningen tillämpas t.ex. också på finska fartyg i trafiken mellan tredjeländer när en del av kryssningsfartygets besöks- hamnar finns utanför Europeiska gemenskapen, t.ex. vid Medelhavet.

EU:s förordning om gränspassage kommer att tillämpas parallellt med den föreslagna lagen. Både de på direktivet om personlistor baserade nationella bestämmelserna om personlistor och EU:s förordning om gränspassage är bindande för Finland som medlemsstat i Europeiska gemenskapen. Trots att det enligt båda dessa ska föras personlistor på passagerarfartyg, har EU:s förordning om gränspassage mål som hänför sig till gränskontroll medan syftet med de bestämmelser som grundar sig på direktivet om personlistor är att förbättra säkerheten för de ombordvarande och effektivisera efterspanings- och räddningsverksamheten och utredningarna efter en eventuell olycka.

Myndigheternas rätt att få personuppgifter om fartygspassagerare

Utlännings-, gränsbevaknings-, tull- och polismyndigheterna har vidsträckta befogenheter att för sina lagbestämda tjänsteuppdrag få uppgifter också ur fartygs passagerarlistor. De nämnda myndigheterna har befogenheter att också annars skaffa personuppgifter om passagerare, men fartygens passagerarlistor kan vid behov försnabba och underlätta möjligheterna att skaffa information. Utlännings-

och gränsbevakningsmyndigheternas rättigheter att få uppgifter från fartygen har specificerats uteslutande i de speciallagar som reglerar förvaltningsområdena. Därför kan den föreslagna lagen om passagerarfartygs personlistor lika lite som den nuvarande förordningen om personlistor ligga till grund för utlämnande av personuppgifter. Till skillnad från vad som gäller enligt de lagar som reglerar myndigheternas verksamhet är passagerarfartygens personlistor personregister som bolagen ansvarar för. Utifrån den föreslagna lagen ska uppgifterna i dem få användas endast för efterspanings- och räddningsverksamhet och för utredningarna efter olyckor.

I 174 § i utlänningslagen (301/2004) finns bestämmelser om anmälnings- och övervakningsskyldighet för fordonsförare och transportörer. Enligt paragrafen är en fordonsförare, befälhavaren för ett fartyg eller luftfartyg samt transportörens företrädare i något annat trafikmedel skyldiga att övervaka att ingen som saknar rätt därtill tar sig in i landet utan gränskontrollmyndighetens samtycke. En fartygsbefälhavare ska i förväg underrätta gränskontrollmyndigheten om fripassagerare som påträffats ombord. I paragrafen hänvisas till 19 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005).

I 36 § i gränsbevakningslagen (578/2005) bestäms om myndighetens rätt att få personuppgifter till sitt förfogande. I 19 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet bestäms om fordonsförares och trafikidkares anmälnings-skyldighet. Befälhavaren för ett fartyg eller luftfartyg samt ägaren eller innehavaren av ett tåg eller något annat trafikmedel eller dennes företrädare ska till gränskontrollmyndigheten vid in- eller utresestället lämna en passagerar- och besättningsförteckning eller i övrigt uppgifter om trafikmedlets personal och passagerare samt övriga personer i trafikmedlet. Uppgifterna kan lämnas genom teknisk anslutning. Av passagerar- och besättningsförteckningen ska framgå personernas släkt- och förnamn, födelsedatum, kön och medborgarskap för varje person som antecknats i förteckningen samt trafikmedlets nationalitet och registeruppgifter samt ankomst- och avgångsorten.

I 36 § i polislagen (493/1995) bestäms om polisens rätt att få uppgifter av en privat sammanslutning eller en privatperson. Utan hinder av att en sammanslutnings medlemmar, revisorer, verkställande direktör, styrelsemedlemmar eller arbetstagare är bundna av företagshemlighet eller bank- eller försäkringshemlighet har polisen på begäran av en polisman som hör till befälet rätt att få uppgifter som behövs för avvärjande eller utredning av brott. Om ett viktigt allmänt eller enskilt intresse kräver det, har polisen samma rätt till uppgifter som behövs vid polisundersökning enligt 37 § i polislagen. Förslaget inskränker inte den rätt att få personuppgifter om passagerarna ombord som polismyndigheten har enligt bestämmelser någon annanstans i lag.

I 28 § i tullagen (1466/1994) bestäms om tullmyndighetens rätt att få uppgifter ur vissa register. Utan hinder av sekretessbestämmelserna har tullmyndigheten rätt att av samfund och sammanslutningar, även med hjälp av en teknisk anslutning, få uppgifter som behövs för skötseln av tullverkets åligganden enligt överenskommelse med den registeransvarige, för förekommande och undersökning av tullbrott uppgifter ur register som gäller passagerare och fordons personal, samt ur skatteförvaltningens och fordonsförvaltningens register även för beskattning och indrivning.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

I regel III/27 i SOLAS-konventionen ingår för alla fördragsslutande parter bindande bestämmelser om de uppgifter som ska samlas in om personerna ombord på ett passagerarfartyg. Bestämmelserna i SOLAS-konventionen började tillämpas redan från ingången av juli 1997. Alla ombordvarande på ett passagerarfartyg ska räknas innan fartyget avgår från en hamn. När det gäller personer i behov av särskild vård och hjälp i nödsituationer ska uppgifter samlas in enligt personernas egna anmälningar och lagras och förmedlas till fartygets befälhavare innan fartyget avgår. Från ingången av 1999 har det

för efterspanings- och räddningsverksamhetens behov gällt att registrera följande uppgifter om de ombordvarande på ett passagerarfartyg: personens namn, könstillhörighet och åldersgrupp (vuxen, barn, spädbarn). Dessa uppgifter ska förvaras på land så att de vid behov genast står till förfogande för efterspanings- och räddningsverksamhet. Förvaltningsmyndigheterna i olika länder får bevilja undantag från kraven på att registrera namn, könstillhörighet och åldersgrupp, om det inom tidtabellsenlig trafik i praktiken är omöjligt att skaffa dessa uppgifter.

Medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen har genomfört direktivet om personlistor. Motsvarande och delvis mera omfattande personuppgifter än de uppgifter som nämns i direktivet förutsätts bli antecknade på passagerarfartyg också utanför medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen, t.ex. på Östersjöområdet i Ryssland. Det förekommer dock skillnader mellan medlemsstaterna när det gäller genomförandet av direktivet om personuppgifter. Direktivet har till övervägande del tillämpats från ingången av 1999 och, i fråga om registrering av personuppgifter, från ingången av 2000.

I Sverige har lagstiftningen om passagerarfartygs personlistor i regel motsvarande innehåll som lagstiftningen i Finland. Regleringen baserar sig på Sjöfartsverkets föreskrifter om registrering av ombordvarande på passagerarfartyg (SJÖFS 1999:15). Till skillnad från kraven enligt direktivet om personlistor antecknas personernas nationalitet på resor mellan medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen, men när det gäller anteckningar om ålder följs alternativet enligt det nämnda direktivet. Inom trafiken i Öresund mellan Sverige och Danmark räknas bara antalet personer ombord på passagerarfartygen, eftersom resans längd från avgångsplatsen understiger 20 sjömil.

I Estland förutsätts det att estniska fartyg antecknar personernas nationalitet och födelsetid. Med födelsetid avses antingen exakt födelsedatum eller födelseår.

I Tyskland förutsätts det att minimikraven enligt direktivet om personlistor uppfylls. På resor mellan medlemsstaterna förutsätts det således inte exakta födelseuppgifter om de ombordvarande på fartyget.

2.3 Bedömning av nuläget

Direktivet om personlistor genomfördes i Finland år 2000 genom förordningen om personlistor som utfärdades med stöd av 1 kap. 8 § 2 mom. i sjölagen. Bemyndigandena enligt sjölagen uppfyller dock inte kraven på exakthet och noggrann avgränsning så som det förutsätts i grundlagen. År 2004 godkände riksdagen ett uttalande (RSv 79/2004 rd) enligt vilket riksdagen förutsätter att statsrådet skyndsamt vidtar åtgärder för att anpassa regleringen av passagerarlistor till de krav som grundlagen ställer. Uttalandet hänförde sig till riksdagsbehandlingen inför antagandet av den lag som gäller sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av bilagan till SOLAS-konventionen (den s.k. lagen om sjöfartsskydd, RP 59/2004 rd).

Det finns inga uppgifter om att det inom Europeiska gemenskapen är aktuellt med ändringar av direktivet om personlistor. Det finns därför inte något absolut behov av att förnya innehållet i bestämmelserna i förordningen om personlistor.

Under de senaste åren har dataombudsmannen kommit med ett flertal ställningstaganden i frågor som gäller insamling av personuppgifter om passagerare. Dataombudsmannen har i sina ställningstaganden konstaterat att utifrån förordningen om personlistor, som baserar sig på bestämmelserna i direktivet om personlistor, är det inte möjligt att kräva exakta anteckningar om födelsedatum trots att detta eventuellt skulle vara möjligt enligt annan lagstiftning. Enligt förordningen om personlistor får på personlistan antecknas endast den åldersgrupp personen tillhör eller personens ålder eller födelseår. Dataombudsmannen har i sina ställningstaganden också ansett det vara eftersträvarsamt att bestämmelserna i förordningen om personlistor lyfts upp på lagnivå.

Det har inte uppdagats några problem vid tillämpningen av bestämmelserna om registrering av fartygspersonal och registrering av besättning och passagerare ombord på lastfartyg. Det har inte heller förekommit några problem med funktionen hos den reglering av personlistor som gäller tullen, polisen och gränsbevakningsväsendet.

Med tanke på den samlade lagstiftningen om fartygs personlistor gäller det att ta hänsyn till konsekvenserna av EU:s förordning om gränspassage. När det gäller dokumentering av passageraruppgifter inom trafik till områden utanför Schengenområdet är kraven enligt förordningen om gränspassage striktare än kraven enligt den föreslagna lagen. Utgångspunkten är att sådant som redan har reglerats genom EU-förordningen inte kan regleras genom den nationella lagstiftningen. I fråga om passagerarlistor på fartyg som anländer från områden utanför Europeiska gemenskapen tillämpas således kravet på att exakta personuppgifter ska antecknas.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet med denna proposition är att i enlighet med riksdagens uttalande (RSv 79/2004 rd) och dataombudsmannens ställningstaganden av den 8 november 2002 och 16 juni 2004 lyfta upp de nuvarande bestämmelserna om passagerarfartygs personlistor på lagnivå så som förutsätts enligt grundlagen. Målet är också att undanröja den motstridighet som råder mellan praxisen för anteckning av personers födelseuppgifter och lagstiftningen och som dataombudsmannen har uppmärksammat.

Avsikten är att lagstiftningen om passagerarfartygs personlistor ska uppfylla kraven enligt grundlagen och personuppgiftslagen och vara lagtekniskt korrekt. I den nya lagen föreslås för trygghet av det grundlagsenliga integritetsskyddet bestämmelser om målen med registreringen av personuppgifter, personlistornas datainnehåll och tillåtna användningsändamål samt utlämnande och förvaring av uppgifter.

Utgångspunkten för propositionen är att regleringen enligt den nuvarande förordningen om personlistor till övervägande del ska tas in i den föreslagna lagen. Som nationella nya lösningar föreslås i lagen bestämmelser om anteckningar av personens nationalitet och anteckningar om exakt födelsedatum som ett alternativt sätt att dokumentera upp-

gifterna om personens ålder. Bestämmelserna om förvaring av personuppgifter på ett fartyg förtydligas och i lagen föreslås en bestämmelse om att personuppgifterna ska tillställas fartygets befälhavare på resor som överstiger 40 sjömil.

Målet med propositionen är också att precisera genomförandet av direktivet om personlistor genom att det i den föreslagna lagen tas in bestämmelser om bl.a. ett påföljdssystem.

Lagstiftningen om fartygs personregister, vilken baserar sig på IMO:s och Europeiska gemenskapens beslut och är förpliktande för bolagen, och myndighetskontrollen vid gränsövergångarna bör alltså hållas åtskilda, eftersom bestämmelserna tillämpas i olika situationer och har olika syften.

3.2 Alternativ

De viktigaste alternativa frågeställningarna har gällt om den föreslagna lagen ska hålla sig enbart till kraven enligt direktivet om personlistor eller om även nationella lösningar ska tas in i lagen. Enligt direktivet om personlistor är nationella lösningar tänkbara inom de ramar som anges i direktivet, vilket kan skönjas såväl i motiveringen till direktivet och innehållet i det som i de olika lösningar för genomförandet av direktivet som man gått in för i olika medlemsstater i Europeiska gemenskapen, t.ex. Sverige och Estland.

Det föreslås att lagen förutom bestämmelser i enlighet med direktivet om personlistor också ska innehålla nationella lösningar som är tänkbara enligt direktivet, t.ex. undantag från kraven på personlistor och anmälningar när ett fartyg trafikerar uteslutande inre farvatten i Finland eller går i regelbunden trafik på skyddade havsområden i Finland i form av resor som varar under en timme. Motsvarande nationella lösningar ingår också i den nuvarande förordningen om personlistor.

I lagen föreslås dessutom bestämmelser om nationella lösningar som överskrider minimi-kraven enligt direktivet om personlistor, t.ex. anteckning om personens nationalitet, anteckning om exakt födelsedatum som ett alternativ när det gäller uppgifterna om personens ålder samt anmälan av personuppgifter

även till fartygets befälhavare på resor som överstiger 40 sjömil.

Enligt lagförslaget ska personens ålder kunna anges på personlistan genom uppgifter om den åldersgrupp som personen tillhör (vuxen, barn eller spädbarn) eller personens ålder eller födelseåret eller exakt födelsedatum. Det blir alltså inte obligatoriskt att anteckna det exakta födelsedatumet.

Vid olyckor främjar uppgifter om exakt födelsedatum för de personer som ska räddas möjligheterna att lyckas med utredningarna efter olyckan genom att informationen minskar på det arbete som behövs för att klarlägga de involverade och identifiera personerna. Dessutom minskar också antalet förfrågningar till myndigheterna och ovissheten bland olycksoffrens anhöriga. I vissa fall kan snabb identifiering av olycksoffren också främja utförandet av uppgifterna i anslutning till medicinsk räddningsverksamhet och fastställandet av fortsatt vård och behandling. Kravet på exakt födelsedatum som en obligatorisk uppgift skulle också i betydande grad underlätta möjligheterna att identifiera avlidna. Bland dem som medverkat i beredningen av regeringspropositionen har inrikesministeriet och Tullstyrelsen särskilt betonat de ovan nämnda aspekterna och framhållit att personens exakta födelsedatum bör ingå som en obligatorisk uppgift på personlistan.

Om exakt födelsedatum krävs som en obligatorisk uppgift kommer följden att bli att personuppgifterna antecknas på olika sätt i Finland och Sverige. I synnerhet inom trafiken mellan Åland och Sverige skulle obligatoriska anteckningar om exakt födelsedatum komma att orsaka problem, eftersom största delen av biljetterna inte bokas på förhand och hamnbesöken på Åland är korta och hamnområdena och hamnkonstruktionerna där inte talar för att tiden i hamn förlängs. Det skulle också kunna förekomma problem vid användningen av systemen för personlistor, om uppgifterna om åldern för personer på samma passagerarfartyg måste antecknas på olika sätt beroende på om fartyget avgår från en finsk eller en rikssvensk hamn.

I lagförslaget har dokumentering av exakt födelsedatum valts som ett alternativ till andra sätt att dokumentera åldern, nämligen åldersgrupp, ålder eller födelseår. Genom att

man i lagen tar in en bestämmelse som möjliggör dokumentering av exakt födelsedatum blir den nuvarande praxisen vid flera bolag, dvs. att det exakta födelsedatumet antecknas, lagenlig. Praxisen kommer då att stämma överens med de bestämmelser som tillämpas på lastfartyg och de bestämmelser i EU:s förordning om gränspassage som tillämpas på fartyg som anländer från områden utanför Europeiska gemenskapen. Förslaget innebär dock inte att trafiken med passagerarfartyg från t.ex. Åland till Sverige försvåras i onödan.

I lagen föreslås en bestämmelse enligt vilken fartygets befälhavare ska tillställas personuppgifterna på sådana passagerarfartyg som färdas längre än 40 sjömil från avgångsplatsen. Förslaget avviker från det som bestäms om detta i direktivet om personlistor och i den nuvarande förordningen om personlistor. Systemet för personlistor enligt direktivet baserar sig på det ansvar för förvaring av personuppgifterna som bärs av den landbaserade person som är ansvarig för bolagets personlista. I direktivet förutsätts det att fartygets befälhavare bara ska ha uppgifter om antalet ombordvarande och uppgifter om passagerare i behov av särskild vård. Enligt den nuvarande förordningen om personlistor ansvarar dock fartygets befälhavare också för att personuppgifterna om alla ombordvarande står till förfogande på fartyget och att de ges från fartyget till den som på land är ansvarig för personlistan.

På Åland och på annat håll där resorna mellan hamnarna är korta har det ansetts orsaka problem om det krävs att personuppgifterna om de ombordvarande ska finnas tillgängliga på fartyget och att uppgifterna ska lämnas från fartyget till den person på land som för personlistan hos bolaget. Eftersom fartyg som färdas korta sträckor vistas en kort stund i hamnarna och biljetterna till dem vanligen inte bokas på förhand skulle personuppgifterna vanligen behöva skickas till fartyget och därifrån vidare till land i skyndsam ordning under den korta tid fartyget är i hamn eller senast inom 30 minuter efter det att fartyget har avgått. På korta resor förhåller det sig dock så att vid eventuella olyckor finns räddningsorganisationer och övriga räddningsmöjligheter i närheten. De

ombordvarandes personuppgifter kan utan svårigheter ställas till räddningsorganisationens förfogande från land.

Vid olyckor är det viktigt att räddningsorganisationen, som till en början agerar från land, snabbt får tillgång till alla ombordvarandes personuppgifter. Utgående från direktivet om personlistor föreslås att bolagets landbaserade person som för personlistan ska ansvara för förvaringen av personuppgifterna. De ombordvarandes personuppgifter ska alltid kunna fås av den ansvariga personen. På längre färder bör personuppgifterna vara tillgängliga också på fartyget. Av de orsaker som beskrivs ovan bör det dock inte krävas att uppgifterna finns på ett fartyg som färdas kortare sträckor. Det föreslagna gränsvärdet 40 sjömil innebär att personuppgifterna kommer att vara tillgängliga på fartyget på längre resor, t.ex. på resor mellan Fastlandsfinland och Sverige, Estland och Tyskland.

3.3 De viktigaste förslagen

Det föreslås att passagerarfartygs personlistor ska regleras genom lag. Bestämmelserna i den nuvarande förordningen om personlistor överförs till största delen till den föreslagna lagen. Bestämmelserna preciseras i enlighet med det som förutsätts i grundlagen och personuppgiftslagen.

Det föreslås att lagbestämmelsen om anteckning av och anmälan om personuppgifter kompletteras så att det anges att personens nationalitet ska antecknas som en ny, obligatorisk uppgift och att exakt födelsedatum kan antecknas som ett alternativ till dokumentering av personens åldersgrupp, ålder eller födelseår.

I enlighet med direktivet om personlistor skapas det klarhet i ansvaret för de disponibla personuppgifterna på fartyget så att bolagets landbaserade person som för personlistan i första hand ska ansvara för förvaringen av personuppgifterna. Fartygets befälhavare ska dock alltid ha uppgifter om antalet personer ombord och uppgifter om de passagerare som är i behov av särskild vård. Befälhavaren ska också ha de ombordvarandes personuppgifter, om passagerarfartygets resa sträcker sig mer än 40 sjömil från avgångsplatsen.

Som nya bestämmelser föreslås bestämmelser om tvångsmedel, straff och ändringssökande.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inte några betydande ekonomiska konsekvenser, eftersom system för personlistor har funnits redan i flera år med stöd av den nuvarande förordningen om personlistor.

Enligt övergångsbestämmelsen i den föreslagna lagen ska det för de system för personlistor som används när lagen träder i kraft ansökas om godkännande en gång inom ett år efter ikraftträdandet. Systemen godkänns av Trafiksäkerhetsverket. Bolagen kommer att orsakas smärre utgifter till följd av de avgifter av engångsnatur som kommer att tas ut för godkännandet av systemen. Det kan också uppkomma kostnader för bolagen till följd av att informationssystemen måste förnyas, om det i samband med godkännandena upptäcks bristfälligheter i de system för personlistor som används.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Trafiksäkerhetsverket kommer att få ökade uppgifter av engångsnatur på grund av de godkännanden av systemen för personlistor som avses i övergångsbestämmelsen. Det finns uppskattningsvis 17 finska passagerarfartyg i utrikestrafik och cirka tio passagerarfartyg i inrikestrafik som har ett sådant i den föreslagna lagen avsett system för personlistor med personuppgifter som bör godkännas. Vid havskusten i Finland finns det något färre än 200 övriga fartyg i inrikestrafik som besiktats som passagerarfartyg. För en del av dem måste Trafiksäkerhetsverket godkänna ett snävare system för personlistor som används för att räkna antalet ombordvarande och anmäla uppgifterna till ett landbaserat system.

De effektiviserade administrativa bestämmelserna kommer antagligen att innebära att det behövs lite mera tid för tillsynen över lagen. Bestämmelserna om vite, hot om avbry-

tande och straff skapar större klarhet i Trafiksäkerhetsverkets och domstolarnas uppgifter, befogenheter och beslutsgrunder. Propositionen har dock inte några betydande konsekvenser för Trafiksäkerhetsverkets verksamhet eller verksamheten för de övriga myndigheter som deltar i räddningsverksamhet. De ändringar som gäller funktionen hos systemet för personlistor påskyndar utredningarna i samband med olyckor.

4.3 Konsekvenser för miljön

Propositionen har inte några konsekvenser för miljön.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Genom propositionen kommer skyddet för privatlivet som en grundrättighet och individens rättigheter vid registrering av personuppgifter att tryggas på ett exaktare sätt än genom de nuvarande bestämmelserna. Genom propositionen skapas dessutom större klarhet i bolagens ansvar och skyldigheter vid behandlingen av personuppgifter om de ombordvarande på passagerarfartyg.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen har beretts av den arbetsgrupp som kommunikationsministeriet tillsatte den 21 mars 2006 för att bereda en revidering av lagstiftningen om fartygssäkerhet. Arbetsgruppens medlemmar har företrätt kommunikationsministeriet, Sjöfartsverket, Rederierna i Finland rf, Ålands Redarförening rf, Fraktfartygsföreningen rf, Suomen Laivanpäälystöliitto – Finlands Skeppsbe-fälsförbund ry, Suomen Konepäälystöliitto – Finlands Maskin-befälsförbund ry, Finlands Sjömans-Union FSU rf och Suomen Matkustajalaivayhdistys – Passagerarfartygsföreningen i Finland ry. Dessutom har företrädare för Tullverket och gränsbevakningsavdelningen vid inrikesministeriet tagit del i beredningen av den föreslagna lagen.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Följande remissinstanser gav kommunikationsministeriet det utlåtande som hade begärts: justitieministeriet, inrikesministeriet, Sjöfartsverket, dataombudsmannen, Tullstyrelsen, Ålands landskapsregering, Finlands näringsliv rf, Suomen Matkustajalaivayhdistys – Passagerarfartygsföreningen i Finland ry, Rederierna i Finland rf och Destia Ab. I utlåtandena uppmärksammandes bl.a. frågan om fastställande av gränserna för skyddade havsområden samt behandling av uppgifter som samlas in i samband med passagerartrafiken mellan Åland och Sverige. Flera paragrafer i det ursprungliga förslaget till lag om passagerarfartygs personlistor har ändrats med anledning av justitieministeriets utlåtande. Dessutom har propositionen preciserats på flera punkter utgående från de övriga utlåtandena. Utöver Passagerarfartygsföreningen i Finland fäste Ålands landskapsregering uppmärksamhet vid områdena för goda för-

hållanden som enligt dem ska definieras som ett särskilt E-trafikområde för skyddade farledsavsnitt. Under den fortsatta beredningen har man emellertid utgått från att problemen med E-trafikområdet kan beaktas i regeringspropositionen med lagförslag till lag om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg och till lag om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg samt till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem, som ska överlämnas till riksdagen i november 2009. Av denna orsak ingår det inte något förslag om att inrätta ett särskilt E-område i den här regeringspropositionen.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till regeringspropositionen med förslag till lagar om Trafikverket och Trafiksäkerhetsverket. Propositionerna bör behandlas så att lagarna kan träda i kraft samtidigt.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens syfte. Syftet med den nya lagen är att förbättra säkerheten och räddningsmöjligheterna för passagerarna och fartygspersonalen samt effektivisera efterspanings- och räddningsverksamheten i samband med eventuella olyckor samt utredningarna efter eventuella olyckor. Med sikte på måluppfyllelsen ska personerna ombord på ett passagerarfartyg räknas och registreras på det sätt som anges i den föreslagna lagen innan fartyget avgår från en hamn. Bestämmelsen motsvarar det som i artikel 1 i direktivet om personlistor och i 1 § i förordningen om personlistor bestäms om syftet med registreringen. Till skillnad från den nuvarande förordningen om personlistor föreslås i paragrafen dessutom ett omnämnande av effektivisering av efterspaning som ett syfte med lagen.

Efterspanings- och räddningsmöjligheterna förbättras när man både under normala förhållanden och vid eventuella olyckor vet hur många passagerare och fartygsanställda det finns ombord och vad de heter och hur gamla de är. Räddningsmyndigheterna bör alltid ha tillgång till personuppgifterna när de behövs. Utredningarna efter en olycka effektiviseras i synnerhet av att personuppgifterna utan svårighet kan fås från land och av att personerna kan identifieras så tillförlitligt som möjligt.

Räkning av antalet personer ombord på ett passagerarfartyg främjar säkerheten när man på förhand kan kontrollera att fartyget inte tar emot fler passagerare än det får medföra. De ombordvarandes möjligheter att bli räddade vid eventuella olyckor förbättras eftersom räddningsåtgärderna genast när olyckan har inträffat kan dimensioneras korrekt utifrån uppgifterna om antalet och hjälp eventuellt kan begäras från en räddningsorganisation längre bort.

2 §. Lagens tillämpningsområde. Enligt 1 mom. ska lagen tillämpas på alla finska passagerarfartyg oavsett var de rör sig. Skyldigheterna att räkna och göra upp listor över de ombordvarande på finska passagerarfartyg gäller därmed både på resor från en finsk hamn och på resor till en sådan. Räknings- och registreringsskyldigheterna ska gälla också på resor där fartyget avgår från eller anlöper en hamn i en medlemsstat inom Europeiska gemenskapen, en medlemsstat i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller tredjeländer. Med finskt passagerarfartyg avses ett sådant fartyg eller höghastighetsfartyg vars ägare är finsk så som avses i 1 kap. 1 § i sjölagen och vilket får medföra fler än tolv passagerare. Det framgår vanligen av fartygsregistret om ett fartyg är finskt. Det antal passagerare som avses i SOLAS-konventionen framgår av fartygets besiktningshandlingar. Passagerarfartyg definieras i 2 § 6 punkten i den föreslagna lagen. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar 3 § 1 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

Det att lagen ska tillämpas på alla finska passagerarfartyg grundar sig på artikel 6.1 i direktivet om personlistor. Enligt den nämnda punkten ska varje medlemsstat för varje passagerarfartyg som för dess egen flagg och som avgår från en hamn utanför gemenskapen för att anlöpa en hamn inom gemenskapen kräva av företaget att det säkerställer att de uppgifter om antalet personer som avses i artikel 4.1 och de personuppgifter som avses i artikel 5.1 tillhandahålls i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 4.2 och 5.2. Den föreslagna lagens tillämpning på finska fartyg i trafik mellan tredjeländer ska basera sig på nationell lagstiftning.

Enligt 1 mom. ska lagen tillämpas på utländska passagerarfartyg som anlöper eller avgår från en finsk hamn. Inom trafik som riktar sig till Finland ska utländska passagerarfartyg räkna, registrera och till ett landbaserat system anmäla alla ombordvarande när fartyget avgår från en finsk hamn. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar 3 § 1 mom. i förordningen om personlistor. På kryssningsfartyg och passagerarfartyg som kommer från länder utanför Schengenområdet ska dessutom EU:s förordning om

gränspassage tillämpas till den del det i den bestäms om samma angelägenheter.

Lagens tillämpning på utländska passagerarfartyg baserar sig på artikel 6.2 i direktivet om personlistor. Enligt punkten ska varje medlemsstat för varje passagerarfartyg som för tredje lands flagg och som avgår från en hamn utanför gemenskapen för att anlöpa en hamn inom gemenskapen kräva av företaget att det säkerställer att de uppgifter som avses i artiklarna 4.1 och 5.1 insamlas och bevaras så att de finns tillgängliga för den utsedda myndigheten när de behövs för sjöräddningsändamål och de vidare efterverkningarna av en olycka.

I fråga om andra passagerarfartyg som för gemenskapsmedlemsstaternas flagg har tillämpningen av lagen på utländska fartyg också sin grund i artikel 6.3 i direktivet om personlistor. Enligt punkten gäller att när en medlemsstat, enligt tillämpliga SOLAS-bestämmelser, beviljar undantag eller medger avvikelser avseende passageraruppgifter för fartyg som för dess egen flagg och som anlöper hamnar inom gemenskapen från hamnar utanför gemenskapen får de endast göra det på de villkor som gäller för undantag och avvikelser enligt direktivet om personlistor.

Enligt 2 mom. 1 punkten ska den föreslagna lagen inte tillämpas på örlogsfartyg eller trupptransportfartyg. Avgränsningen av tillämpningsområdet baserar sig direkt på artikel 3 i direktivet om personlistor och motsvarar 3 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor. Den föreslagna lagen ska därmed inte heller tillämpas på utländska örlogsfartyg eller trupptransportfartyg när de anlöper eller avgår från en finsk hamn.

Enligt 2 mom. 2 punkten ska den föreslagna lagen inte tillämpas på försvarsmaktens eller gränsbevakningens fartyg, om de inte regelbundet används i allmän trafik för persontransporter. Bestämmelsen är ny och genom den preciseras lagens tillämpningsområde. Under finska förhållanden är de örlogsfartyg och trupptransportfartyg som avses i artikel 3 i direktivet om personlistor i praktiken försvarsmaktens eller gränsbevakningsväsendets fartyg. Lagen ska inte tillämpas på dessa fartyg när de används för traditionella uppdrag för försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet. Det kan dock någon an-

nanstans i lagstiftningen finnas bestämmelser eller föreskrifter om registrering av personer ombord på dessa fartyg.

Försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets fartyg används dock också för regelbunden passagerar- eller fraktrafik bl.a. i samband med underhållsuppdrag mellan fästningsöar. Med hänsyn till aspekter på passagerarnas säkerhet, efterspanings- och räddningsverksamhet och utredningar efter en eventuell olycka är det i dessa situationer inte motiverat att fartygen inte skulle omfattas av den nya lagen. Lagen ska tillämpas på försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets fartyg när de regelbundet används i allmän trafik för persontransporter. Med allmän trafik avses trafik som är regelbunden eller följer en tidtabell som anmälts på förhand och som vem som helst har tillträde till eller möjlighet att anlita för transport av last. Till följd av kravet på regelbundenhet ska lagen dock inte tillämpas när en med hänsyn till försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet utomstående serviceman eller någon annan gäst sporadiskt har tagits med ombord eller om fartyget tillfälligt måste transportera varor som inte är försvarsmaktens egendom.

Enligt 2 mom. 3 punkten ska den föreslagna lagen inte tillämpas på fritidsbåtar för vilka inte har förordnats någon besättning och vilka inte medför fler än tolv passagerare i kommersiellt syfte. Bestämmelsen baserar sig på artikel 3 i direktivet om personlistor. Lagen ska alltså i regel inte tillämpas på fritidsbåtar. Enligt de bestämmelser om hyresbåtar som gäller i Finland kan det undantagsvis och för en viss tid förekomma situationer där Sjöfartsverket har förordnat en fritidsbåt som besiktats som hyresbåt besättning och medgett avvikelse från maximigränsen tolv passagerare för hyresbåtar genom att tillåta att fler passagerare medförs. Den föreslagna lagen ska tillämpas på sådana hyresbåtar. Bestämmelser om hyresbåtar finns för närvarande i förordningen om hyresbåtars säkerhet (438/1983). I 5, 11 och 12 § i förordningen finns bestämmelser om hyresbåtars besättning och tillstånd att medföra fler än tolv passagerare. Det är meningen att bestämmelserna om hyresbåtar ska revideras i samband med reformen av lagstiftningen om fartygssäkerheten. Avsikten är att en proposition

med förslag till lag om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg och till lag om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg samt till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem ska överlämnas till riksdagen i november 2009.

3 § Definitioner. Enligt 1 punkten avses med direktivet om personlistor rådets direktiv 98/41/EG om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater, sådant det lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/84/EG. Punkten motsvarar definitionen enligt 2 § 1 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor.

Enligt 2 punkten avses med ISM-koden de internationella organisationsregler för säker drift av fartyg och för förhindrande av förorening som ingår i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 336/2006 av den 15 februari 2006 om genomförande av Internationella säkerhetsorganisationskoden i gemenskapen och upphävande av rådets förordning (EG) nr 3051/95.

Definitionen av ISM-koden avviker från definitionen enligt direktivet om personlistor och enligt 2 § 4 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor. Med ISM-koden avses enligt artikel 2 i direktivet om personlistor de internationella organisationsregler för säker drift av fartyg och för förhindrande av förorening, som antogs av Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) genom församlingens resolution A.741 (18) av den 4 november 1993. ISM-koden gäller nu i Finland som bilaga till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 336/2006, som är direkt bindande för Finland.

Med SOLAS-konventionen avses enligt 3 punkten 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981) jämte ändringar. Punkten motsvarar 2 § 5 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor.

Med personer avses enligt 4 punkten samtliga ombordvarande oberoende av ålder. De ombordvarande ska anses omfatta alla som arbetar på fartyget och passagerarna. Till skillnad från definitionen av passagerare i 5 punkten ska också barn under ett år hänföras till kategorin personer. Definitionen

motsvarar definitionen av personer i artikel 2 i direktivet om personlistor och i 2 § 2 punkten i förordningen om personlistor.

Med passagerare avses enligt 5 punkten alla personer med undantag av fartygets befälhavare eller besättningsmedlemmarna eller andra personer som i någon egenskap är anställda eller sysselsatta ombord på ett fartyg för det fartygets behov. I antalet passagerare ingår dock inte barn under ett år. Definitionen motsvarar definitionen av passagerare i SOLAS-konventionen. De som i egenskap av underhållsartister och ekonomipersonal som är sysselsatta ombord på ett fartyg är alltså inte passagerare enligt den föreslagna lagen. Den nuvarande praxisen enligt SOLAS-konventionen ändras inte genom definitionen. Vare sig direktivet om personlistor eller den nuvarande förordningen om personlistor innehåller någon definition av passagerare som skulle motsvara den som föreslås i 5 punkten. Genom definitionen förtydligas den föreslagna lagens tillämpningsområde.

Med passagerarfartyg avses enligt 6 punkten fartyg och höghastighetsfartyg som får medföra fler än tolv passagerare. Med passagerarfartyg avses enligt artikel 2 i direktivet om personlistor havsgående fartyg och havsgående höghastighetsfartyg som medför fler än tolv passagerare. Den föreslagna definitionen av passagerarfartyg avviker från definitionen i direktivet på så sätt att den också gäller fartyg som trafikerar inre farvatten. Gränsen tolv passagerare baserar sig på definitionen av passagerarfartyg i SOLAS-konventionen. Det framgår av fartygets besiktningshandlingar om det får medföra fler än tolv passagerare. Den föreslagna definitionen motsvarar definitionen av passagerarfartyg i 2 § 3 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor.

Med höghastighetsfartyg avses enligt 7 punkten höghastighetsfartyg enligt definitionen i X/1 i SOLAS-konventionen. Den föreslagna definitionen motsvarar definitionen av höghastighetsfartyg i direktivet om personlistor och i 2 § 6 punkten i förordningen om personlistor.

Med bolag avses enligt 8 punkten ett passagerarfartygs ägare eller någon annan sammanslutning eller person, såsom transportföretaget eller den som hyr fartyget utan be-

sättning, som har övertagit redarens ansvar för passagerarfartygets drift. Innehållet i definitionen av bolag är detsamma som i artikel 2 i direktivet om personlistor och i 2 § 7 punkten i förordningen om personlistor.

Med den person som bolaget utsett att föra personlistan avses enligt 9 punkten den landbaserade person som av ett bolag har utsetts att ansvara för att skyldigheterna enligt ISM-koden fullgörs, eller en landbaserad person som bolaget har utsett som ansvarig för att uppgifter om de ombordvarande på ett av bolagets passagerarfartyg förvaras och för att uppgifterna vidarebefordras i en nödsituation eller efter en olycka. 'Utsedd myndighet' enligt definitionen i artikel 2 i direktivet om personlistor ersätts med det exaktare uttrycket 'den person som bolaget utsett att föra personlistan', eftersom det enligt direktivet gäller att anmäla personuppgifterna för alla ombordvarande på ett passagerarfartyg till den utsedda myndighet som avses i direktivet. Den föreslagna definitionen är också ett exaktare uttryck än uttrycket i 2 § 8 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor, nämligen uttrycket 'den som för personlistan'. Definitionen preciseras dessutom genom det tillägg i enlighet med artikel 8 i direktivet om personlistor som föreslås i slutet, dvs. att den person som utsetts att föra personlistan ska vidarebefordra uppgifterna i en nödsituation eller efter en olycka. I övrigt motsvarar 9 punkten 2 § 8 punkten i förordningen om personlistor.

Med inre farvatten i Finland avses enligt 10 punkten finska åar, älvar, sjöar och kanaler. Här ingår inte havsområden. Inre farvatten i Finland har inte definierats i den nuvarande förordningen om personlistor. Syftet med definitionen är att precisera tillämpningsområdet för skyldigheterna att registrera personer när det gäller inre farvatten. Inre farvatten definieras inte någon annanstans i lagstiftningen än i 2 a § 6 punkten i lagen om förhindrande av miljöförorening från fartyg (300/1979), där syftet med definitionen är att förtydliga lagens tillämpningsområde på andra än havsområden. För närvarande omfattar trafikområde I för inrikestrafik enligt definitionen i den gällande 2 § 9 punkten i förordningen om besiktning av fartyg (1123/1999) åar, älvar, kanaler och sjöar.

Trafikområde I för inrikes trafik är dock mera omfattande, eftersom det också inrymmer hamnar vid havskusten och områden i den inre skärgården. Med inre farvatten avses också på motsvarande sätt enligt förordningen om förhindrande av sammanstötning i inre farvatten (Regler för inre farvatten 1978) (252/1978) sjöar, åar, älvar och kanaler men dessutom även havsområden vars yttre gräns bildar den linje där varje punkt är på 2 sjömil avstånd från den närmaste punkt på den baslinje som anger gränsen för inre farvatten. Till skillnad från de nämnda förordningarna omfattar inre farvatten i den föreslagna lagen enbart finska sjöar, åar, älvar och kanaler men inte några havsområden.

Med skyddat havsområde avses enligt 11 punkten ett havsområde skyddat mot påverkan från öppet hav, där ett fartyg inte vid något tillfälle befinner sig mer än 6 sjömil från en skyddad plats där nödställda kan ta sig i land, och där närheten till efterspanings- och räddningsresurser är säkerställd. Definitionen motsvarar definitionen av skyddat havsområde i artikel 2 i direktivet om personlistor och i 2 § 9 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor. I definitionen i den nuvarande förordningen om personlistor bemyndigas Trafiksäkerhetsverket att närmare fastställa gränsen för skyddade havsområden. Det föreslås att bestämmelsen om bemyndigande ska slopas i definitionen. En motsvarande bestämmelse om bemyndigande att utfärda föreskrifter om skyddade havsområden och gränserna för dem föreslås i 22 §. Med stöd av bemyndigandet i den nuvarande förordningen om personlistor utfärdade Sjöfartsverket föreskrifter om skyddade havsområden den 26 september 2000. Föreskrifterna kommer att utfärdas på nytt med stöd av bemyndigandet i 22 § i den nya lagen.

Med regelbunden trafik avses enligt 12 punkten en rad överfarter där fartyg sköter trafiken mellan två eller flera hamnar, dvs. samma hamnar, antingen enligt en offentliggjord tidtabell eller så regelbundet eller ofta upprepade att resorna kan identifieras som systematisk trafik.

Även kryssningstrafik ska betraktas som regelbunden trafik, om de övriga nämnda villkoren uppfylls. För regelbundenhet förutsätts det trafik antingen enligt en offentlig-

gjord tidtabell eller sådan regelbundenhet eller ofta upprepade resor att de utgör en systematisk serie. Med systematisk serie avses att överfarterna bildar en i tid upprepade serie. Innehållet i definitionen är detsamma som i definitionen av regelbunden trafik enligt artikel 2 i direktivet om personlistor och i 2 § 10 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor.

Med internationell resa avses enligt 13 punkten en resa till sjöss från en hamn i Finland till en hamn utanför Finland, eller omvänt, samt en resa till sjöss från en hamn i Finland till områden utanför Finlands territorialvatten. En resa ska betraktas som en internationell resa om det handlar om en resa till sjöss mellan en hamn i Finland och en hamn i utlandet eller en kryssning till områden utanför Finlands territorialvatten. Med internationell resa avses i SOLAS-konventionen en resa till en hamn i ett annat land och vice versa. Även resor av typen kryssning från en hamn i Finland till områden utanför Finlands territorialvatten är internationella resor enligt den föreslagna definitionen, också när fartyget under färden inte lägger till i någon hamn i något annat land. Varken direktivet om personlistor eller den nuvarande förordningen om personlistor innehåller någon definition av internationell resa.

4 §. Förhållande till annan lagstiftning. Personuppgiftslagen ska tillämpas på behandling av personuppgifterna på passagerarfartygs personlistor och på rättigheterna för dem som antecknats på personlistorna, om inte något annat bestäms i den föreslagna lagen. Den nya lagen är en speciallag som i konfliktsituationer åsidosätter personuppgiftslagen. Den sistnämnda lagen ska dock tillämpas på ett kompletterande sätt till den del det inte bestäms något annat i den föreslagna lagen.

I 5–10 § i personuppgiftslagen finns bestämmelser om allmänna principer för behandlingen av personuppgifter. Enligt den aktsamhetsplikt som framgår av 5 § ska personuppgifter behandlas så att skyddet av den registrerades privatliv och andra grundläggande fri- och rättigheter som tryggar skyddet för den personliga integriteten inte begränsas utan en i lag angiven grund. Av 6 §

framgår kravet på planering av behandlingen av personuppgifter, och av 7 § framgår ändamålsbundenheten för användningen av personuppgifter. Enligt 8 § är de centrala allmänna förutsättningarna för behandlingen bl.a. att det i lag har bestämts om behandlingen eller att den registrerade har gett sitt entydiga samtycke, men det finns också andra förutsättningar. Enligt 9 § ska de personuppgifter som behandlas vara behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen samt felfria. Enligt 10 § ska en registerbeskrivning göras upp över personregistret.

Enligt 11 och 12 § i personuppgiftslagen är huvudregeln att behandling av känsliga personuppgifter är förbjuden utan den registrerades samtycke. Som känsliga uppgifter betraktas bl.a. uppgifter om någons hälsotillstånd, sjukdom eller handikapp. Enligt 13 § får en personbeteckning behandlas med den registrerades entydiga samtycke eller när behandlingen regleras i lag, men det finns också andra förutsättningar för behandlingen.

Enligt 22 § i personuppgiftslagen får personuppgifter översändas till stater utanför Europeiska unionens medlemsstaters territorium eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet endast om staten i fråga tryggar en tillräcklig dataskyddsnivå. Vid bedömning av huruvida dataskyddsnivån är tillräcklig ska 22 § iaktas.

Enligt 24 § i personuppgiftslagen ska den registrerade informeras tillräckligt om behandlingen av uppgifter. Den registrerade har i enlighet med 26–28 § rätt till insyn i uppgifter om honom eller henne själv, samt rätt att få oriktiga, onödiga, bristfälliga och föråldrade personuppgifter rättade, utplånade eller kompletterade.

Enligt 32 § i personuppgiftslagen ska den registeransvarige se till att personuppgifterna skyddas. I 33 § bestäms om tystnadsplikt och i 34 § om förstöring av personregister. Dataombudsmannen styr och övervakar i enlighet med 8 och 9 kap. behandlingen av personuppgifter och granskar eventuella branschspecifika uppförandekodexar. Datasekretessnämnden har befogenheter att förbjuda verksamhet som strider mot bestämmelserna och bestämma att verksamheten ska upphöra eller förplikta att rätta till det som har försumrats.

I personuppgiftslagen finns också bestämmelser om rättssäkerhet, vite och skadestånd samt straffbestämmelser.

2 kap. **Registrering av personer innan ett passagerarfartyg avgår från en hamn**

5 §. Räkning av och anmälan om antalet personer. Enligt 1 mom. ska bolaget se till att alla personer ombord på ett passagerarfartyg räknas och att antalet anmäls till fartygets befälhavare samt till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat motsvarande system som bolaget har på land och som den som utsetts att föra personlistan ansvarar för. Personerna ska räknas och anmälas innan fartyget avgår från hamnen. Skyldigheten att räkna personerna och skyldigheten att anmäla antalet motsvarar till sitt innehåll artikel 4 i direktivet om personlistor och 4 § 1 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor samt regel III/27 i SOLAS-konventionen.

I den anmälan om antalet personer som ska göras till det landbaserade systemet ska även fartyget, dess avgångs- och ankomsttid samt rutterna specificeras. Med avgångstid avses fartygets faktiska avgångstid från hamnen och med ankomsttid den beräknade ankomsttiden till hamnen. Det finns inte någon motsvarande bestämmelse om specificeringen i direktivet om personlistor. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 4 § 1 mom. i förordningen om personlistor och grundar sig på nationell lagstiftning.

Uppgifterna om antalet personer ombord på fartyget ska alltså anmälas både till fartygets befälhavare och till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat motsvarande system som bolaget har på land och som den som utsetts att föra personlistan ansvarar för. Det räcker inte med anmälan enbart till fartygets befälhavare eller enbart till land. Anmälan till land kan göras t.ex. skriftligt, per e-post, per fax, per telefon eller med hjälp av ett elektroniskt portsystem. Anmälan till land ska riktas till en plats från vilken uppgifterna om antalet personer och de övriga uppgifterna om fartyget i förekommande fall kan fås snabbt för de efter-

spanings- och räddningsändamål som förutsetts i den föreslagna lagen.

Det ingår i bolagets omsorgsplikt att ordna räkning och anmälan av antalet passagerare ombord på ett passagerarfartyg. Med bolag avses i enlighet med artikel 2 i direktivet om personlistor och 3 § 8 punkten i den föreslagna lagen ett passagerarfartygs ägare eller någon annan sammanslutning eller person, såsom transportföretaget eller den som hyr fartyget utan besättning och som har övertagit redarens ansvar för passagerarfartygets drift.

I paragrafen definieras inte vad som kan betraktas som ett annat motsvarande system som bolaget har på land till vilket anmälningarna kan göras. När ett system för personlistor godkänns i enlighet med 10 § 2 mom. i den föreslagna lagen gäller det dock att beakta det krav som baserar sig på den föreslagna 12 § och på artikel 11 i direktivet om personlistor och som innebär att de uppgifter som införts i systemet ska vara lätt tillgängliga för myndigheterna vid behov. Enligt de föreslagna 5–7 § ansvarar den som utsetts att föra personlistan också för ett annat motsvarande system som bolaget har på land. Ett annat motsvarande system som bolaget har på land är t.ex. ett system där passagerarnas personuppgifter inom passagerarfartygstrafik där trafikföretaget inte på förhand känner till antalet passagerare eller passagerarnas identitet samlas in genom blanketter som passagerarna fyller i när de förflyttar sig från hamnen till fartyget. Uppgifterna ska förvaras den tid som föreskrivits och ska raderas om de inte behövs. Systemet gör det möjligt att undvika samtidig användning av ADB-systemen och anhopning till följd av ombordstigning när fartyget ska avgå från en hamn.

Enligt 2 mom. ska dock vissa passagerarfartyg under vissa förutsättningar vara undantagna från skyldigheten att anmäla antalet personer till den person på land som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat motsvarande system som bolaget har på land och som den som utsetts att föra personlistan ansvarar för. Sådana fartyg är de passagerarfartyg som är i trafik enbart på inre farvatten i Finland eller i sådan regelbunden trafik på skyddade havsområden i Finland där restiden mellan hamnbesöken understiger

en timme. Undantaget från skyldigheten att anmäla antalet är motiverat eftersom det är svårt att lämna uppgifterna om antalet till någon på land i samband med trafik på inre farvatten och skyddade havsområden. Det förhåller sig ofta så att det på land inte finns någon organisation eller något system dit uppgifterna kan levereras. Också för dessa passagerarfartyg gäller dock att antalet personer ska räknas och antalet anmälas till fartygets befälhavare innan fartyget avgår från en hamn.

Passagerarfartyg i trafik enbart på inre farvatten i Finland ska i samtliga fall, oavsett t.ex. fartygets storlek eller resans längd, undantas från skyldigheten att anmäla antalet personer till land. Med inre farvatten i Finland avses finska åar, älvar, sjöar och kanaler. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar 4 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor. Undantaget från anmälningsskyldigheten på inre farvatten i Finland kan jämföras med bestämmelsen i artikel 9.2 punkt b i direktivet om personlistor. Enligt punkten får undantag från skyldigheten att anmäla antalet till ett landbaserat system beviljas på vissa villkor inom trafik på skyddade havsområden. I fråga om skyddade väderleksförhållanden och i fråga om närmaste strand och räddningsmöjligheter kan förhållandena på inre farvatten i Finland anses motsvara det som gäller för skyddade havsområden. Eftersom direktivet om personlistor inte gäller inre farvatten baserar sig de föreslagna undantagen för inre farvatten på nationell lagstiftning.

Ett passagerarfartyg i trafik på havsområden ska uppfylla tre villkor för att det ska kunna undantas från skyldigheten att anmäla antalet personer till land. Det första är att fartyget ska vara i regelbunden trafik, vilket innebär att fartyget antingen följer en offentliggjord tidtabell eller annars färdas så regelbundet eller ofta upprepat att resorna utgör en systematisk serie. Med systematisk serie avses att överfarterna bildar en i tid upprepad serie. Det andra villkoret är att fartyget är i trafik endast på skyddade havsområden i Finland. Med stöd av den nuvarande förordningen om personlistor har Sjöfartsverket utfärdat närmare föreskrifter om skyddade havsområden. Också i den föreslagna 22 §

ingår en bestämmelse om bemyndigande att utfärda närmare föreskrifter om skyddade havsområden och gränserna för dem. Det tredje villkoret för undantagande från anmälningsskyldigheten är att fartygets restid mellan hamnarna får vara högst en timme. Det avgörande är avståndet i tid mellan två hamnar på fartygets rutt. Om fartygets rutt omfattar sådana avsnitt mellan två hamnar där restiden är minst en timme, ska fartyget inte vara undantaget från anmälningsskyldigheten. Däremot gäller att även om ett fartygs rutt tidsmässigt sträcker sig över flera timmar är fartyget undantaget från anmälningsskyldigheten, om avståndet i tid mellan varje hamnbesök längs rutten inte når upp till en timme. Det att havsområdet är skyddat och restiden mellan två hamnbesök har betydelse för räddningsmöjligheterna vid eventuella olyckor.

Det undantag från skyldigheten att anmäla antalet personer ombord på fartyget som avses i 2 mom. baserar sig på artikel 9.2 punkt b i direktivet om personlistor. Enligt punkten får en medlemsstat undanta passagerarfartyg, som uteslutande trafikerar skyddade havsområden i regelbunden trafik med en restid som understiger en timme mellan hamnbesöken, från skyldigheten enligt 4.2 att meddela antalet personer ombord. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 4 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor. Med hänsyn till artikel 9 punkt c i direktivet om personlistor gäller undantaget från skyldigheten att anmäla antalet personer under ovan beskrivna förhållanden också sådana kryssningar som börjar i samma hamn där de avslutas utan att fartyget anlöper någon annan hamn under färden.

I enlighet med artikel 9.3 i direktivet om personlistor ska kommissionen informeras om de undantag som ingår i lagförslaget och de avvikelser som eventuellt medges med stöd av lagen.

I enlighet med artikel 6 i direktivet om personlistor ska reglerna i 5 och 6 § tillämpas också på fartyg som anlöper från territorier utanför Europeiska gemenskapen, oavsett om de för en medlemsstats eller något annat lands flagg.

Medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen får bevilja undantag och medge avvikel-

ser utifrån direktivet om personlistor i enlighet med artikel 6 bara under de förutsättningar som avses i direktivet.

Om ett annat land dock inte i sin egen lagstiftning har tagit in undantag som direktivet om personlistor möjliggör, ska på fartyg som för det landets flagg och om landet är fördragsslutande part i SOLAS-konventionen tillämpas bestämmelserna i fartygets flaggstag i enlighet med artikel 9.5 i direktivet om personlistor.

6 §. Anteckning och anmälan av personuppgifter. Enligt 1 mom. ska bolaget se till att personuppgifterna för de ombordvarande på ett passagerarfartyg antecknas, om fartygets resa sträcker sig mer än 20 sjömil från avgångsplatsen.

Skyldigheten att anteckna personuppgifterna ska vara bunden vid resans längd för passagerarfartyget, räknad från fartygets avgångsplats. Eftersom en sjömil är 1 852 m lång innebär gränsen 20 sjömil för anteckningsskyldigheten en resa som är 37 km lång. Resans längd räknas ut enligt avståndet mellan hamnarna eller andra uppehållsplatser, t.ex. kajer för förbindelsefartyg, längs fartygets rutt. Om alla enskilda avstånd mellan avgångs- och ankomstplatserna längs fartygets rutt är högst 20 sjömil, ska personuppgifterna inte behöva antecknas trots att fartyget på sin rutt som helhet färdas längre än 20 sjömil. Om det längs fartygets rutt finns både avsnitt på högst 20 sjömil och avsnitt på över 20 sjömil, ska skyldigheten att anteckna personuppgifter gälla endast på de avsnitt som är längre än 20 sjömil.

Enligt 1 mom. ska följande personuppgifter antecknas på personlistan: efternamn, förnamn, kön, nationalitet samt uppgifter som anger personens ålder. Alternativen för uppgifter om åldern är den åldersgrupp personen tillhör (vuxen, barn eller spädbarn) eller personens ålder eller födelseår eller födelsedatum. När det gäller uppgifterna om personens förnamn, nationalitet och ålder avviker den föreslagna bestämmelsen om dokumentering av personuppgifter från motsvarande bestämmelser i artikel 5 i direktivet om personlistor och i 5 § i den nuvarande förordningen om personlistor, enligt vilka förnamnen eller deras initialer ska antecknas som förnamnsuppgifter, inga uppgifter om

nationalitet ska antecknas och exakt födelsedatum inte kan antecknas som uppgift om personens ålder.

Förslaget om anteckning av personens hela förnamn, nationalitet och exakt födelsedatum baserar sig framför allt på strävan att effektivisera och försnabba efterspanings- och räddningsverksamheten samt identifieringen av personer vid eventuella försvinnanden eller olyckor. Tillgången till så detaljerade uppgifter som möjligt om en person underlättar och försnabbar identifieringen av honom eller henne bland hundratals, kanske rent av tusentals människor ombord. Uppgifterna om en persons nationalitet och exakta födelsedatum påskyndar utredningarna efter en olycka. I lagstiftningen i vissa medlemsländer i Europeiska gemenskapen förutsätts det att uppgifterna om nationalitet och exakt födelsedatum dokumenteras, vilket innebär att direktivet om personlistor redan har kunnat genomföras genom att det har förutsatts att det samlas in uppgifter utöver det som krävs enligt direktivet. Om det enligt den föreslagna lagen blir möjligt att anteckna exakt födelsedatum, blir också flera bolags nuvarande praxis med dokumentering av exakt födelsedatum lagenlig och motsvarar de bestämmelser som tillämpas på lastfartyg och de bestämmelser som i EU:s förordning om gränspassage gäller fartyg som anlöper från hamnar utanför Europeiska gemenskapen. I direktivet om personlistor finns inte några krav avseende dokumentering av nationalitet eller exakt födelsedatum, vilket innebär att bestämmelserna baserar sig på nationell lagstiftning.

I 2 mom. föreslås bli bestämt att bolaget ska se till att personuppgifterna samlas in innan ett fartyg avgår från en hamn. Senast 30 minuter efter avgången ska uppgifterna levereras från hamnen till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat motsvarande system som bolaget har på land och som den som utsetts att föra personlistan ansvarar för. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artikel 5 i direktivet om personlistor och 5 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor. I bestämmelsen preciseras det att den som utsetts att föra personlistan också ansvarar för ett annat motsvarande system som bolaget har på land.

Enligt 2 mom. ska personuppgifterna inom den nämnda tiden också anmälas till fartygets befälhavare på sådana passagerarfartyg där resan sträcker sig mer än 40 sjömil från avgångsplatsen. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att personuppgifterna om dem som är ombord på ett passagerarfartyg på längre resor omedelbart kan fås från fartyget också i händelse av försvinnanden eller olyckor. Enligt 9 § i den nuvarande förordningen om personlistor ansvarar fartygets befälhavare bl.a. för att personuppgifterna om de ombordvarande finns tillgängliga ombord och att uppgifterna lämnas från fartyget till den som för personlistan för bolaget. Enligt det föreslagna 2 mom. ska fartygets befälhavare tillhandahålla personuppgifterna endast när fartygets resa sträcker sig mer än 40 sjömil från avgångsplatsen. I direktivet om personlistor förutsätts det inte att personuppgifterna ska tillställas fartygets befälhavare eller att de ska vara tillgängliga ombord på fartyget. Enligt direktivet ska uppgifterna lämnas endast till den registeransvarige eller till ett företags landbaserade system som tjänar samma syfte.

Enligt 3 mom. ska passagerarfartyg i trafik enbart på inre farvatten i Finland eller skyddade havsområden i Finland vara undantagna från skyldigheten att anteckna och anmäla personuppgifter. Passagerarfartyg i trafik enbart på inre farvatten i Finland ska i samtliga fall, oberoende av t.ex. fartygets storlek eller resans längd, undantas från skyldigheten att anteckna personuppgifter och anmäla uppgifterna till land. Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar 5 § 3 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

Det undantag för passagerarfartyg i trafik enbart på skyddade havsområden i Finland som avses i 3 mom. och som gäller skyldigheten att anteckna och anmäla personuppgifter baserar sig på artikel 9.2 punkt c i direktivet om personlistor. Enligt punkten får en medlemsstat undanta passagerarfartyg, som går i trafik mellan två hamnar eller från och till samma hamn utan mellanliggande hamnbesök och uteslutande i skyddade havsområden, från den skyldighet att anmäla antalet personer som föreskrivs i artikel 5.

De föreslagna undantagen enligt 3 mom. innebär att i trafik enbart på inre farvatten

och skyddade havsområden, t.ex. inom regelbunden passagerartrafik, trafik med vattenbuss, kryssningstrafik enligt en tidtabell och för en stor del av trafiken med förbindelsefartyg, är huvudregeln i enlighet med den föreslagna 5 § att antalet personer ombord på ett passagerarfartyg ska räknas och anmälas till fartygets befälhavare och till land. Fartyg i trafik enbart på inre farvatten i Finland eller fartyg i regelbunden trafik på skyddade havsområden ska dock inte vara skyldiga att anmäla antalet personer till land, om restiden mellan hamnbesöken understiger en timme. Fartygets befälhavare ska dock alltid ha tillgång till uppgifterna om antalet personer ombord.

Enligt punkt 4 i ingressen till direktivet om personlistor måste uppgifter om passagerare och besättning sammanställas för att underlätta sjöräddning och den effektiva hanteringen av efterverkningarna av en olycka, t.ex. för att identifiera de inblandade personerna, ge klarare upplysningar om dithörande rättsliga frågor och bidra till en mer ändamålsenlig läkarvård för dem som räddats. Sådana uppgifter skulle också förhindra onödig ångslan hos anhöriga och andra personer med anknytning till personer ombord på passagerarfartyg, som är inblandade i olyckor till sjöss i farvatten för vilka medlemsstaterna har ansvar enligt 1979 års internationella sjöräddningskonvention (SAR).

De föreslagna bestämmelserna i 5 och 6 § ska i enlighet med artikel 6.1–6.2 också tillämpas på fartyg som anlöper från en hamn utanför Europeiska gemenskapen, oavsett om de för en medlemsstat eller något annat lands flagg.

Enligt artikel 6.3 i direktivet om personlistor gäller att när en medlemsstat i Europeiska gemenskapen som beviljar undantag eller medger avvikelser utifrån direktivet om personlistor för fartyg som för dess egen flagg och som anlöper från hamnar utanför gemenskapen får den endast göra det på de villkor som gäller för undantag eller avvikelser enligt direktivet.

Om någon annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen dock inte i sin egen lagstiftning har tagit in undantag som direktivet om personlistor möjliggör, ska på fartyg som för den statens flagg och om staten är för-

dragsslutande part i SOLAS-konventionen tillämpas bestämmelserna i fartygets flaggstag i enlighet med artikel 9.5 i direktivet om personlistor.

7 §. Anteckning och anmälan av särskilda uppgifter. Enligt 1 mom. ska på en passagerares eller dennes vårdnadshavares begäran på personlistan också anges ett sådant behov av vård eller hjälp som föranleds av ålderdom, handikapp eller någon annan omständighet och som är av betydelse vid en räddningsaktion. Anteckningsskyldigheten ska gälla förutom för de passagerarfartyg där personuppgifterna ska dokumenteras enligt 6 § också för fartyg på en internationell resa. Med internationell resa avses enligt definitionen i 3 § 13 punkten en resa till sjöss från en hamn i Finland till en hamn utanför Finland, eller omvänt samt en resa till sjöss från en hamn i Finland till områden utanför Finlands territorialvatten. På internationella resor ska skyldigheten att anteckna dessa särskilda uppgifter inte vara bunden vid resans längd. Skyldigheten ska gälla endast personer som är passagerare på fartyget och uppgifterna ska antecknas bara om passageraren eller dennes vårdnadshavare begär det. När det gäller dokumentering av personuppgifter i anslutning till 6 § baserar sig den föreslagna bestämmelsen om anteckning av särskilda uppgifter på artikel 5 i direktivet om personlistor. Innehållet i den föreslagna skyldigheten motsvarar 6 § i den nuvarande förordningen om personlistor.

I 2 mom. föreslås bli bestämt om bolagets skyldighet att säkerställa att de särskilda uppgifterna antecknas och innan fartyget avgår från en hamn anmäls till fartygets befälhavare och till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat motsvarande system som bolaget har på land och som den som utsetts att föra personlistan ansvarar för. De särskilda uppgifterna om passagerare ska alltid vara tillgängliga på fartyget med tanke på eventuella olyckor eller evakueringar. Uppgifterna ska dessutom kunna fås även på land från den som för personlistan eller från ett annat motsvarande system som bolaget har. Innehållet i bestämmelsen motsvarar artiklarna 5 och 8 i direktivet om personlistor. Bestämmelsen motsvarar 8 § 2 mom. i den nuvarande förordningen

om personlistor vad gäller anteckning av särskilda uppgifter och tillställande av dem till fartygets befälhavare. Bestämmelsen avviker från bestämmelserna i den nuvarande förordningen om personlistor på så sätt att bolaget ska säkerställa att uppgifterna tillställs även den landbaserade person som för personlistan eller något annat motsvarande system som bolaget har på land. I bestämmelsen preciseras det att den som utsetts att föra personlistan också ansvarar för ett annat motsvarande system som bolaget har på land. Enligt 9 § i den nuvarande förordningen om personlistor ansvarar fartygets befälhavare för att uppgifterna lämnas till land.

Behov av hjälp till följd av ålderdom, handikapp eller någon annan omständighet ska inte antecknas, om inte passageraren eller dennes vårdnadshavare begär det. Det här motsvarar de principer för behandling av s.k. känsliga uppgifter som tillägnats inom Europeiska gemenskapen i angelägenheter som gäller personregister och datasekretess. Behov av vård eller hjälp ska inte heller antecknas, om detta inte har någon betydelse vid en räddningsaktion. Uppgifter om en persons nedsatta rörelseförmåga eller sinnesfunktioner ska antecknas på begäran på samma sätt som t.ex. olika slags sinnesrelaterade begränsningar som försvårar räddningsmöjligheterna.

8 §. Befälhavarens omsorgsplikt. Enligt paragrafen ska ett fartygs befälhavare innan fartyget avgår från en hamn säkerställa att antalet ombordvarande inte överstiger det antal som fartyget får medföra. Enligt den föreslagna 5 § ska antalet personer ombord på ett fartyg räknas innan fartyget avgår från en hamn och ska antalet också anmälas till fartygets befälhavare. Det maximala antalet personer som ett fartyg får medföra kan kontrolleras i fartygets besiktningshandlingar. Bestämmelsen motsvarar artikel 7 i direktivet om personlistor och 9 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor samt regel III/27 i SOLAS-konventionen.

3 kap. System för personlistor

9 §. Syftet med systemet för personlistor. I paragrafen föreslås en bestämmelse om användningsändamålet för systemet för person-

listor. Syftet med systemet för personlistor ska vara att förbättra säkerheten och räddningsmöjligheterna för passagerarna och fartygspersonalen samt effektivisera efterspannings- och räddningsverksamheten och utredningarna efter en eventuell olycka. Den föreslagna paragrafen är ny och innehållet baserar sig på direktivet om personlistor.

10 §. Upprättande och godkännande av ett system för personlistor samt utseende av en person att föra personlistan. Enligt 1 mom. ska ett bolag vars passagerarfartyg är inskrivet i det finska fartygsregistret upprätta ett system för personlistor, om bolaget i enlighet med 5 § ska räkna och anmäla antalet personer ombord på passagerarfartyget eller i enlighet med 6 § ska anteckna och anmäla de ombordvarandes personuppgifter. På samma eller liknande rutter får det inte användas olika system utan särskilda skäl. Bestämmelsen motsvarar artiklarna 8 och 11.2 i direktivet om personlistor och 7 § 1 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

Enligt 2 mom. ska bolaget ansöka om Trafiksäkerhetsverkets godkännande av systemet för personlistor innan det kan tas i bruk. Bolaget ska utse en person att föra personlistan och anmäla dennes kontaktuppgifter till Trafiksäkerhetsverket. Bolaget ska också lämna Trafiksäkerhetsverket övriga uppgifter och utredningar som behövs för godkännandet.

Enligt 3 mom. ska Trafiksäkerhetsverket godkänna systemet, om det uppfyller de krav som ställs på systemet i den föreslagna lagen.

Enligt 4 mom. ska bolaget ansöka om Trafiksäkerhetsverket godkännande, om systemet för personlistor genomgår väsentliga ändringar.

En bestämmelse som innebär att det förutsätts att systemet för personlistor godkänns ingår också i artikel 10 i direktivet om personlistor och i 7 § 3 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor. Den föreslagna paragrafen inrymmer en precisering jämfört med 7 § 3 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor, nämligen skyldigheten att upprätta ett system för personlistor. Skyldigheten ska gälla ett bolag vars fartyg seglar under finsk flagg och då är inskrivet i det finska fartygsregistret. Bolaget kan vara t.ex. fartygets ägare eller rederiarbetsgivaren.

11 §. *Uppgifterna i systemet för personlistor.* I paragrafen anges vilka uppgifter ett bolag och den person som utsetts att föra personlistan ska få samla in för och införa i systemet för personlistor. Sådana uppgifter är de uppgifter om antalet personer som avses i 5 §, de personuppgifter som avses i 6 § och de särskilda uppgifter om passagerare som avses i 7 §. Dessutom insamlas och införs specificerade uppgifter om fartyget, dess avgångs- och ankomsttider och rutter, om vilka det föreslås bli bestämt i 5 §. Den föreslagna paragrafen är ny och innehållet baserar sig på direktivet om personlistor.

12 §. *Funktionsvillkor för systemet för personlistor.* I paragrafen föreslås bestämmelser om de funktionskrav som ställs på systemet för personlistor. Enligt 1 punkten ska systemet vara tydligt så att de uppgifter som införts i systemet är i lättläst form.

Enligt 2 punkten ska de uppgifter som införts i systemet vid behov vara lätt tillgängliga för gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralsverket, polisen, tullverket, centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen (468/2003) avsedda räddningsmyndigheter och räddningsverk.

Enligt 3 punkten ska systemet också fungera användarvänligt och så att inga onödiga dröjsmål uppstår för passagerare vid ombordstigning eller landstigning.

Enligt 4 punkten ska systemet vara säkert med tanke på dataskyddet. De uppgifter som införts i systemet ska skyddas genom behövliga tekniska och organisatoriska åtgärder mot oavsiktlig eller lagstridig radering eller förlust, oavsiktliga eller lagstridiga ändringar, utlämnanden, avslöjanden och överföringar eller obehörig åtkomst och annan lagstridig behandling.

Innehållet i den föreslagna bestämmelsen motsvarar det som i artikel 11 i direktivet om personlistor och i 7 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor bestäms om funktionen hos systemen för personlistor.

13 §. *Den person som bolaget utsett att föra personlistan.* Enligt 1 mom. ska den person som bolaget utsett att föra personlistan ansvara för att de uppgifter om antalet personer som avses i 5 §, de personuppgifter som avses i 6 § och de särskilda uppgifter

som avses i 7 § bevaras och införs i systemet för personuppgifter. Han eller hon ska också ansvara för att dessa uppgifter i en nödsituation eller efter en olycka vidarebefordras till de i 12 § 2 punkten i lagförslaget avsedda myndigheter som deltar i efterspanings- och räddningsverksamhet. Bestämmelsen motsvarar artikel 8 i direktivet om personlistor och 8 § 1 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor, dock preciserad så att det anges att den som utsetts att föra personlistan också ansvarar för att uppgifterna införs i systemet för personlistor.

Enligt 2 mom. ska bolaget informera Trafiksäkerhetsverket när den person som utsetts att föra personlistan byts ut eller när kontaktuppgifterna för den som utsetts att föra personlistan ändras. Momentet är nytt och hänför sig till 10 § 2 mom. i lagförslaget. Det sistnämnda momentet gäller skyldigheten att låta godkänna systemen för personlistor innan de tas i bruk.

Enligt 3 mom. ska Trafiksäkerhetsverket lämna uppgifter om den person som bolaget utsett att föra personlistan och den personens kontaktuppgifter samt ändringar i uppgifterna till sjöräddningscentralen och Nödcentralsverket, av vilka de myndigheter som avses i 12 § 2 punkten i lagförslaget ska kunna få uppgifterna vid behov. Bestämmelsen i 3 mom. är nytt och syftar till att effektivisera och försnabba möjligheterna att i samband med olyckor få uppgifter ur passagerarfartygens system för personlistor.

4 kap. **Utlämnande av uppgifter och uppgifternas bevaringstid**

14 §. *Utlämnande av uppgifter.* I 1 mom. föreslås en bestämmelse om till vem och för vilket syfte uppgifter som antecknats på personlistorna ska få lämnas ut och vem som ska få lämna ut dem. Ett bolag och den person som bolaget utsett att föra personlistan ska få lämna ut uppgifter bara för efterspanings- eller räddningsverksamhet samt för utredningarna efter en olycka endast till särskilt utsedda myndigheter, dvs. gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralsverket, polisen, tullverket, Centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen avsedda räddningsmyndigheter och räddnings-

verk. Den föreslagna bestämmelsen om utlämnande av uppgifter och utsedda myndigheter baserar sig på artiklarna 8 och 10 i direktivet om personlistor. Genom bestämmelsen preciseras bestämmelsen om utsedda myndigheter och utlämnande av uppgifter i 7 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

Enligt 2 mom. ska uppgifterna också kunna lämnas ut via en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form. Vid räddningsuppdrag och utredningsuppdrag efter en olycka är det ytterst viktigt att vid behov snabbt få tillgång till uppgifterna om antalet personer och passagerarnas egenskaper samt vid efterspaning och utredningar efter en olycka också uppgifterna om identitet. Uppgifterna från den som för personlistan överförs därför ofta till den bemyndigade myndigheten med hjälp av en teknisk anslutning per e-post eller fax genom nyttjande av olika slags telefonförbindelser. För att möjliggöra detta föreslås en bestämmelse om elektroniskt utlämnande av uppgifter.

Enligt 3 mom. ska det föreskrivas särskilt om myndigheternas rätt att få uppgifter som avses i den föreslagna lagen för andra ändamål än för efterspanings- eller räddningsverksamhet eller utredningar efter en olycka. Enligt den föreslagna lagen ska de uppgifter som samlats in få överlåtas endast till de myndigheter och för de ändamål som anges särskilt i 11 § 1 mom. i den föreslagna lagen. Det föreskrivs särskilt om myndigheternas rätt att få de uppgifter som samlats in med stöd av den föreslagna lagen för andra ändamål än för sådan efterspaning, räddningsverksamhet eller utredning efter en olycka som anges i den föreslagna lagen. Myndigheternas rätt att få uppgifterna ska alltså ha en rättslig grund som på tillbörligt sätt har angetts genom någon annan lag. Rätt att få uppgifter ska inte finnas utan någon sådan specificerad grund. För gränskontrollmyndigheterna finns en sådan bestämmelse t.ex. i 19 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet. Gränskontrollmyndigheternas rätt att få passagerarfartygsuppgifter gäller resor över EU:s yttre gränser. I 28 § i tullagen bestäms om tullmyndighetens rätt att få registeruppgifter.

Passagerarfartygs personlistor är personregister som förs av privata bolag och är därför inte offentliga register. Myndigheterna får del av uppgifterna i passagerarfartygens personlistor när systemen för personlistor godkänns och övervakas och i samband med utredningar efter olyckor. I sådana situationer ska lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas på uppgifterna på personlistorna. Av betydelse är då bl.a. lagens 24 §, som gäller sekretessbelagda myndighetshandlingar. Om personuppgifter överförs elektroniskt tillämpas dessutom bestämmelserna om automatisk behandling av personuppgifter i personuppgiftslagen samt de bestämmelser om behandlingen av personregisteruppgifter som enligt 2 § i personuppgiftslagen ska tillämpas om inte något annat bestäms någon annanstans i lag.

15 §. Hur länge personuppgifter får bevaras. I paragrafen föreslås en bestämmelse om radering av och förvaringstid för personuppgifter. Bolaget ska ansvara för att de personuppgifter som avses i 6 § och de särskilda uppgifter som avses i 7 § raderas, om de inte behövs för efterspanings- eller räddningsverksamhet eller klarläggandet eller undersökningen av en olycka. Uppgifterna ska raderas tidigast 24 timmar och senast 72 timmar efter det att fartyget har anläpt en ankomsthavn. I direktivet om personlistor finns inte någon bestämmelse om exakt förvaringstid för personuppgifter. Enligt artikel 8 ska personuppgifter inte få bevaras längre än vad som är nödvändigt för att uppfylla syftet med direktivet. Enligt 8 § 3 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor ska personuppgifterna raderas när passagerarna efter resan har lämnat fartyget och senast inom 24 timmar från det att fartyget har anläpt ankomsthavnen. Enligt den föreslagna paragrafen förlängs förvaringstiden för uppgifterna så att uppgifterna ska få raderas tidigast 24 timmar efter det att fartyget har anläpt ankomsthavnen. Uppgifterna ska dock raderas senast 72 timmar efter det att fartyget har anläpt ankomsthavnen.

Det att förvaringstiden för uppgifterna anges entydigt i timmar är motiverat för att integritetsskyddet ska tillgodoses och kunna övervakas. Det går inte att ange någon speciellt kort förvaringstid, eftersom tillgången på

personuppgifter bör tryggas också vid efterspaningar som gäller försvunna personer och som ibland infaller först några timmar och ibland till och med först några dygn efter det att fartyget har anläppt ankomsthavnen. Den längsta tiden, tre dygn från det att fartyget anläpte havnen, anses vara tillräcklig för att personuppgifterna ska kunna raderas ur bolagets system för personlistor inom normal arbetstid.

5 kap. Tillsyn, administrativa tvångsmedel och påföljder

16 §. Tillsyn. Enligt 1 mom. ska Trafiksäkerhetsverket ha hand om tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i den föreslagna lagen. Här ingår tillsyn över såväl efterlevnaden av bestämmelserna om registrering av personer och bestämmelserna om system för personlistor som över t.ex. befälhavarens omsorgsplikt enligt 8 § och skyldigheten enligt 14 § att lämna ut uppgifter och skyldigheten att förvara uppgifterna. Trafiksäkerhetsverket ska också utföra inspektioner för att kontrollera hur systemet för personlistor fungerar. Med anledning av det grundlagsenliga hemfridsskyddet utsträcks inspektionsrätten inte till lokaler som är avsedda för boende. Avgränsningen av hemfridsskyddade lokaler så att de inte omfattas av inspektionsrätten baserar sig på grundlagsutskottets ställningstaganden i fråga om dimensionen för integritetsskyddet och på att inspektionerna i vanliga fall kan utföras utgående från handlingar och när ett fartyg anländer eller avgår från en hamn. Bestämmelsen om inspektioner som gäller systemet för personlistor baserar sig på artikel 10 i direktivet om personlistor. En bestämmelse om tillsyn och inspektioner som motsvarar den föreslagna bestämmelsen ingår också i 10 § 2 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor. Förslaget påverkar inte de tillsynsbefogenheter som dataombudsmannen har enligt personuppgiftslagen.

Enligt 2 mom. ska Trafiksäkerhetsverket utan dröjsmål underrätta flaggstaten för ett sådant fartyg som inte iakttar bestämmelserna i den föreslagna lagen och överträdelsen är klar och allvarlig. Den föreslagna be-

stämmelsen baserar sig inte på direktivet om personlistor och det finns inte heller någon motsvarande bestämmelse i den nuvarande förordningen om personlistor. Det är befogat att ta in bestämmelsen i den nya lagen eftersom utländska fartygs system för personlistor inte godkänns i Finland.

17 §. Administrativa tvångsmedel. I paragrafen bestäms om förfaranden som Trafiksäkerhetsverket ska kunna tillgripa, om ett bolag, den person som bolaget utsett att föra personlistan eller fartygets befälhavare inte iakttar bestämmelserna i den föreslagna lagen. Trafiksäkerhetsverket ska kunna ålägga vederbörande att avhjälpa de påträffade bristerna eller missförhållanden. Det ska kunna sättas ut en tid inom vilken bristerna eller missförhållandena ska vara avhjälpta. Tidsfristens längd är beroende av hur pass allvarliga och omfattande bristerna eller missförhållandena är. Tidsfristen ska kunna vara högst sex månader. Beslutet ska kunna förenas med vite och, om det inte handlar om smärre brister eller missförhållanden, även med hot om att fartygets färd avbryts. Hot om avbrytande ska dock vara möjligt endast när det inte handlar om smärre brister eller missförhållanden. Bestämmelser om vite och hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990). En brist eller ett missförhållande anses vara av smärre art t.ex. när den föreslagna skyldigheten att räkna antalet personer eller registrera personuppgifterna, utse en person att föra personlistan, eller upprätta ett system för personlistor eller radera personlistor inte upprepade gånger har försumrats.

Den föreslagna bestämmelsen om administrativa tvångsmedel för avhjälpan av brister eller missförhållanden behövs eftersom det anses att de förfaranden för avhjälpan av brister eller missförhållanden som anges i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) inte kan tillämpas när det gäller passagerarfartygs personlistor.

Enligt artikel 14 i direktivet om personlistor ska medlemsstaterna fastställa ett påföljdssystem för brott mot de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa påföljder tillämpas. De föreskrivna påföljderna ska vara effektiva, stå i proportion till brotten och vara av-

skräckande. Kravet på ett påföljdssystem enligt artikel 14 uppfylls genom den föreslagna bestämmelsen om administrativa tvångsmedel samt genom de straffbestämmelser som föreslås i 18 och 19 §. Det finns inte några bestämmelser om ett påföljdssystem i den nuvarande förordningen om personlistor. Enligt grundlagen ska bestämmelser om grunderna för rättssäkerhet också i övrigt utfärdas genom lag. Det föreslagna förfarandet för avhjälpande av brister eller missförhållande står i rätt proportion till den försummelse av efterlevnaden av lagen som avses i bestämmelsen.

Förslaget påverkar inte dataombudsmannens behörighet att utifrån personuppgiftslagen utöva administrativa tvångsmedel.

18 §. Förseelse mot bestämmelserna om passagerarfartygs personlistor. I paragrafen föreslås bestämmelser om straffpåföljder. För att säkerställa att syftet med registrering av de ombordvarande på passagerarfartyg uppnås är det motiverat att fullgörandet av skyldigheterna enligt lagen följs effektivt och att brott mot bestämmelserna om skyldigheterna ska vara straffbelagda. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig på det krav på ett påföljdssystem som anges i artikel 14 i direktivet om personlistor.

Enligt 1 mom. 1–3 punkten ska det vara straffbart att försumma den skyldighet att räkna personerna och anmäla antalet som anges i 5 §, att försumma den skyldighet att anteckna och anmäla personuppgifter som anges i 6 § samt den skyldighet att på personlistan anteckna särskilda uppgifter och anmäla dem som anges i 7 §. Enligt 4 punkten ska det vara straffbart att försumma den omsorgsplikt som anges för befälhavaren i 8 §. Enligt 5 punkten ska det vara straffbart att försumma den skyldighet att upprätta ett system för personlistor, utse en person att föra personlistan och underrätta Trafiksäkerhetsverket som anges i 10 §. Enligt 1 mom. 6 punkten ska det vara straffbart att samla in och lagra uppgifter för ett system för personlistor i strid med 11 §. Enligt 1 mom. 7 punkten ska det vara straffbart att förvara och lagra de uppgifter i personlistorna som avses i 13 § 1 och 2 mom. och att vidarebefordra dem samt att försumma att anmäla ändrade uppgifter om den utsetts att föra personlistan.

Enligt 1 mom. 8 punkten ska det vara straffbart att lämna ut uppgifterna i personlistorna i strid med 14 §. Enligt 9 punkten ska det vara straffbart att försumma den skyldighet att radera personuppgifterna som anges i 15 §.

Som straffrättslig påföljd för försummelser av skyldigheterna enligt 5–8, 10–11 och 13–15 § ska, om inte strängare eller lika strängt straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, utdömas böter för förseelse som gäller passagerarfartygs personlistor.

Enligt 2 mom. ska den som bryter mot ett åläggande som har meddelats med stöd 17 § och förenats med vite inte dömas till straff för samma gärning. Genom momentet genomförs förbudet mot sanktionskumulering, vilket innebär att samma gärning inte får ha flera olika påföljder.

Enligt 4 § är tillämpningen av personuppgiftslagen på behandling av personuppgifterna på passagerarfartygs personlistor och på rättigheterna för dem som antecknats på personlistorna subsidiär. Det här gäller också förhållandet mellan personregisterförseelse enligt personuppgiftslagen å ena sidan och den aktuella paragrafen å andra sidan.

19 §. Hänvisningar till strafflagen. I paragrafen hänvisas i fråga om straffbestämmelserna på ett kompletterande sätt till 38 kap. i strafflagen (39/1889). I det kapitlet föreskrivs om straff för personregisterbrott, dataintrång och brott mot tystnadsplikt. Bestämmelsen baserar sig på det krav på ett påföljdssystem som anges i artikel 14 i direktivet om personlistor. Straffen enligt 38 kap. i strafflagen gäller allvarligare gärningsformer än den i 18 § avsedda förseelse som gäller passagerarfartygs personlistor.

6 kap. Särskilda bestämmelser

20 §. Undantag. I enlighet med artikel 9.3 i direktivet om personlistor ska Trafiksäkerhetsverket informera Europeiska gemenskapernas kommission om sådana undantag från skyldigheten att göra upp listor som enligt 5 § 2 mom. och 6 § 3 mom. gäller någon annanstans än på inre farvatten i Finland. I enlighet med artikel 9.3 i direktivet om personlistor ska undantagen motiveras för kommissionen så som anges i direktivet. Skyldighe-

ten att informera kommissionen ska gälla undantag för passagerarfartyg i trafik på skyddade havsområden i Finland. Enligt den föreslagna bestämmelsen i 5 § 2 mom. ska sådana fartyg som är i regelbunden trafik på skyddade havsområden i Finland där restiden mellan hamnbesöken understiger en timme vara undantagna från skyldigheten att anmäla antalet personer till land. Enligt det föreslagna 6 § 3 mom. ska passagerarfartyg som är i trafik på skyddade havsområden i Finland vara undantagna från skyldigheten att anteckna personuppgifter och anmäla dem till land. I 22 § föreslås en bestämmelse som gäller utfärdande av föreskrifter om skyddade havsområden och gränserna för dem. Den föreslagna bestämmelse som gäller undantag från anmälningsskyldigheten baserar sig på artikel 9.3 i direktivet om personlistor och motsvarar 11 § 3 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

21 §. Avvikelse. Enligt 1 mom. ska ett bolag enligt artikel 9.4 i direktivet om personlistor inte vara skyldigt att anteckna och anmäla personerna i fråga om regelbunden trafik inom ett sådant område för vilket Europeiska gemenskapernas kommission under de förutsättningar som anges i artikel 9.4 i direktivet om personlistor har medgett avvikelse, helt eller delvis, från kraven enligt artikel 5.1 i direktivet. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9.4 i direktivet om personlistor och motsvarar 11 § 1 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

Som förutsättningar för att avvikelse ska medges nämns i artikel 9.4 regelbunden trafik i ett område där den årliga sannolikheten för att den signifikanta våghöjden överstiger två meter är mindre än 10 procent, och om resans längd inte överstiger ca 30 nautiska mil från avgångshamnen eller där det huvudsakliga syftet med trafiken är att förse ytterområden med regelbundna och ändamålsenliga förbindelser för vanliga ändamål. Då får en medlemsstat från vars hamn passagerarfartyget avgår i inrikes trafik, eller två medlemsstater mellan vilkas hamnar passagerarfartyget går, begära att kommissionen medger avvikelse, helt eller delvis, från kravet på att registrera personuppgifter, om bolagen anser att det är ogörligt för dem att registrera personuppgifterna. För detta ändamål ska be-

vis på ogörligheten företes. Dessutom ska det visas att det i det område som sådana fartyg trafikerar finns landbaserad navigationshjälp, att tillförlitliga väderleksrapporter tillhandahålls och att tillräckliga och ändamålsenliga sjöräddningsresurser finns tillgängliga. De avvikelser som medges får inte ha en negativ inverkan på konkurrensen.

Enligt 2 mom. ska ansökan om avvikelse riktas till kommunikationsministeriet, som ska besluta om huruvida det ska anhålla om den föreslagna avvikelsen hos Europeiska gemenskapernas kommission. Före beslutet ska kommunikationsministeriet begära utlåtande om ärendet av Trafiksäkerhetsverket och gränsbevakningsväsendet. Utlåtande ska också begäras av Ålands landskapsregering i de fall där avvikelsen har betydelse för trafiken i landskapet Åland.

Enligt 3 mom. ska en avvikelse kunna gälla sådana passagerarfartyg som går i trafik från en hamn i Finland och som för ett sådant lands flagg som är fördragsslutande part i SOLAS-konventionen men inte är medlemsstat i Europeiska gemenskapen endast om ifrågavarande stat ger tillstånd därtill. Bestämmelsen baserar sig på artikel 9.5 i direktivet om personlistor och motsvarar till sitt innehåll 11 § 4 mom. i den nuvarande förordningen om personlistor.

22 §. Föreskrifter om skyddade havsområden och gränserna för dem. Enligt paragrafen ska Trafiksäkerhetsverket utfärda närmare föreskrifter om skyddade havsområden som avses i 3 § 11 punkten och om gränserna för dem. Skyddade havsområden definieras i artikel 2 i direktivet om personlistor och i 2 § 9 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor. Det förutsätts att havsområdet är skyddat mot påverkan från öppet hav och att ett fartyg inte vid något tillfälle befinner sig mer än sex sjömil från en skyddad plats där nödställda kan ta sig i land och där närheten till efterspanings- och räddningsresurser är säkerställd.

Med stöd av bemyndigandet i 2 § 9 punkten i den nuvarande förordningen om personlistor utfärdade Sjöfartsverket föreskrifter om skyddade havsområden den 26 september 2000. Föreskrifterna kommer att utfärdas på nytt med stöd av bemyndigandet i den föreslagna paragrafen.

23 §. Avgift för godkännande av system för personlistor. Enligt paragrafen ska det för godkännande av system för personlistor tas ut en avgift enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Närmare bestämmelser om Trafiksäkerhetsverkets avgiftsbelagda prestationer utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

24 §. Ändringssökande. I 1 mom. bestäms om sökande av ändring i ett beslut som Trafiksäkerhetsverket eller kommunikationsministeriet har fattat med stöd av lagen. Ändring ska få sökas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Här avses bl.a. beslut om uteblivet godkännande av systemet för personlistor med stöd av 10 §, beslut om avhjälpande av brister eller missförhållanden samt beslut om föreläggande av vite eller hot om avbrytande med stöd av 17 §. Ett beslut av Trafiksäkerhetsverket ska dock iakttas trots att det överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Den föreslagna avvikelserna från huvudregeln enligt förvaltningsprocesslagen baserar sig på verkställigheten av beslut av säkerhetsskäl inte tål den fördröjning som sökande av ändring medför. Ett beslut av kommunikationsministeriets ska dock iakttas först när det har vunnit laga kraft.

Enligt 2 mom. ska ändring som gäller avgiften för Trafiksäkerhetsverkets godkännande av systemet för personlistor få sökas i enlighet med 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten. Enligt lagen om grunderna för avgifter till staten ska rättelse i ett beslut om påförande av avgifter först yrkas hos den myndighet som har fattat beslutet. Det beslutet får överklagas hos förvaltningsdomstolen.

25 §. Domstol. I paragrafen bestäms om den behöriga domstolen. I andra än i 24 § i den föreslagna lagen avsedda mål som ska handläggas enligt den föreslagna lagen ska den behöriga domstolen bestämmas enligt 21 kap. i sjölagen.

7 kap. **Ikraftträdande**

26 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Genom den föreslagna lagen upphävs enligt 2 mom. statsrådets förordning av den 21

september 2000 om passagerarfartygs personlistor (824/2000) jämte ändringar.

27 §. Övergångsbestämmelse. För de system för personlistor som används när den nya lagen träder i kraft ska godkännande enligt 10 § 2 mom. sökas inom ett år från ikraftträdandet. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att säkerställa att lagen fungerar väl och att de nya kraven uppfylls.

Enligt 2 mom. ska åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter få vidtas innan lagen träder i kraft.

2 **Närmare bestämmelser och föreskrifter**

Lagförslaget innehåller inte något bemyndigande att utfärda förordning. I 22 § föreslås ett bemyndigande för Trafiksäkerhetsverket att utfärda närmare föreskrifter om skyddade havsområden och gränserna för dem. Bestämmelsen uppfyller kraven på tillräcklig exakthet och noggrann avgränsning, eftersom den innehåller en hänvisning till 3 § 11 punkten i den föreslagna lagen. I den punkten fastställs grunderna för avgränsningen av skyddade havsområden så att de har samma innehåll som i direktivet om personlistor.

3 **Ikraftträdande**

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010. Samtidigt kommer den nuvarande förordningen om personlistor att upphävas. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter ska få vidtas innan lagen träder i kraft.

4 **Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning**

Utifrån grundlagen, personuppgiftslagen och riksdagens grundlagsutskotts utlåtandepraxis bör det, för skydd av privatlivet, av lagen om passagerarfartygs personlistor med tillräckligt detaljerad exakthet som anpassats till den helhet som ska regleras framgå syftet med registreringen (1 § i den föreslagna lagen), användningsändamålet för de registrerade uppgifterna (9 § i den föreslagna lagen), de uppgifter som ska registreras (5–7 och 11 § i den föreslagna lagen), förvaringstiden för uppgifterna (15 § i den föreslagna lagen),

grunderna för utlämnande av uppgifter (14 § i den föreslagna lagen) och rättssäkerheten för dem som införts på personlistan (16, 17, 24 och 25 § i den föreslagna lagen).

Skyddet av privatlivet som en grundläggande rättighet har också beaktats i 16 § 1 mom. som gäller rätt att inspektera systemet för personlistor och enligt vilket inspektionsrätten inte utsträcks till lokaler avsedda för boende.

I 18 § föreslås en straffbestämmelse där avsikten är att på ett noggrant avgränsat sätt uttrycka de gärningar som föreslås bli straffbara enligt lagen. Regleringen är förenad med förbud mot sanktionskumulering.

Kraven på rättssäkerhet som en grundläggande rättighet uppfylls i fråga om 24 §, som gäller ändringssökande, i förvaltningsprocesslagen och i fråga om 17 §, som gäller vite och hot om avbrytande, i viteslagen. Med tanke på rättsliga tvister om bolagets ansvar föreslås i 25 § en bestämmelse om den behöriga domstolen. Enligt paragrafen ska andra än de mål som avses i 24 § i den föreslagna lagen koncentreras till de sjörätts-

domstolar som avses i 21 kap. i sjölagen. Avsikten är att säkerställa sakkunskap och enhetlig rättspraxis. Det föreslås inte några begränsningar i rätten att söka ändring.

I 22 § föreslås en bestämmelse om bemyndigande att utfärda föreskrifter. Bemyndigandet gäller Trafiksäkerhetsverket. Tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen är exakt avgränsat till innehållet i direktivet om personlistor och till innehållet i den föreslagna 3 § 11 punkten, där grunderna för avgränsningen av skyddade havsområden regleras i detalj. Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter ska vara av teknisk natur i fråga om sin betydelse i sak och ange gränskoordinaterna för skyddade havsområden. Den föreslagna lösningen är därmed förenad med särskilda skäl som hänför sig till föremålet för regleringen.

Den föreslagna lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om passagerarfartygs personlistor**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

För förbättrande av säkerheten och räddningsmöjligheterna för passagerarna och fartygspersonalen samt för effektivisering av efterspanings- och räddningsverksamheten och utredningarna efter en eventuell olycka ska, på det sätt som bestäms i denna lag, de ombordvarande på passagerarfartyg räknas och listor över dem göras upp innan fartyget avgår från en hamn.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på alla finska passagerarfartyg och sådana utländska passagerarfartyg som anlöper eller avgår från en finsk hamn.

Denna lag tillämpas inte på

1) örlogsfartyg eller trupptransportfartyg,

2) försvarsmaktens eller gränsbevakningens fartyg, om de inte regelbundet används i allmän trafik för persontransporter,

3) fritidsbåtar för vilka inte har förordnats någon besättning och vilka inte medför fler än tolv passagerare i kommersiellt syfte.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *direktivet om personlistor* rådets direktiv 98/41/EG om registrering av personer som färdas ombord på passagerarfartyg som ankommer till eller avgår från hamnar i gemenskapens medlemsstater, sådant det lyder ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/84/EG,

2) *ISM-koden* de internationella organisationsregler för säker drift av fartyg och för förhindrande av förorening som ingår i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 336/2006 om genomförande av Internationella säkerhetsorganisationskoden i gemenskapen och upphävande av rådets förordning (EG) nr 3051/95,

3) *SOLAS-konventionen* 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss (FördrS 11/1981) jämte ändringar,

4) *personer* samtliga ombordvarande oberoende av ålder,

5) *passagerare* alla personer med undantag av fartygets befälhavare eller besättningsmedlemmarna eller andra personer som i någon egenskap är anställda eller sysselsatta ombord på ett fartyg för det fartygets behov, och med undantag av barn under ett år,

6) *passagerarfartyg* fartyg och höghastighetsfartyg som får medföra fler än tolv passagerare,

7) *höghastighetsfartyg* höghastighetsfartyg enligt definitionen i regel X/1 i SOLAS-konventionen,

8) *bolag* ett passagerarfartygs ägare eller någon annan sammanslutning eller person, såsom transportföretaget eller den som hyr fartyget utan besättning, som har övertagit redarens ansvar för passagerarfartygets drift,

9) *den person som bolaget utsett att föra personlistan* den landbaserade person som av ett bolag har utsetts att ansvara för att skyldigheterna enligt ISM-koden fullgörs, eller en landbaserad person som bolaget har utsett som ansvarig för bevarandet av uppgifter om de ombordvarande på ett av bolagets passagerarfartyg och för vidarebefordrandet av dessa uppgifter i en nödsituation eller efter en olycka,

10) *inre farvatten i Finland* finska åar, älvar, sjöar och kanaler,

11) *skyddat havsområde* ett havsområde, skyddat mot påverkan från öppet hav, där ett passagerarfartyg inte vid något tillfälle befinner sig mer än sex sjömil från en skyddad plats där nödställda kan ta sig i land, och där närheten till efterspanings- och räddningsresurser är säkerställd,

12) *regelbunden trafik* en rad överfarter där fartyg går i trafik mellan samma två eller flera hamnar eller i kryssningstrafik från och till samma hamn antingen enligt en offentliggjord tidtabell eller så regelbundet eller ofta att resorna utgör en systematisk serie,

13) *internationell resa* en resa till sjöss från en hamn i Finland till en hamn utanför Finland, eller omvänt, samt en resa till sjöss från

en hamn i Finland till områden utanför Finlands territorialvatten.

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om inte något annat bestäms i denna lag ska personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas på behandling av personuppgifterna på passagerarfartygs personlistor och på rättigheterna för dem som antecknats på personlistorna.

2 kap.

Registrering av personer innan ett passagerarfartyg avgår från en hamn

5 §

Räkning av och anmälan om antalet personer

Bolaget ska se till att de som är ombord på ett passagerarfartyg före fartygets avgång från en hamn räknas och att antalet anmäls till fartygets befälhavare samt till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat landbaserat system som fyller samma funktion och som den som utsetts att föra personlistan ansvarar för. Fartyget, dess avgångs- och ankomsttid och rutterna ska specificeras i anmälan.

Sådana passagerarfartyg som är i trafik enbart på inre farvatten i Finland eller i sådan regelbunden trafik på skyddade havsområden i Finland där restiden mellan hamnbesöken understiger en timme är dock undantagna från skyldigheten att enligt 1 mom. anmäla antalet personer till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till något annat motsvarande system som bolaget har på land.

6 §

Anteckning och anmälan av personuppgifter

Om ett passagerarfartygs resa sträcker sig mer än 20 sjömil från avgångsplatsen ska bolaget utöver det som föreskrivs i 5 § 1 mom. se till att de ombordvarandes efternamn, förnamn, kön och nationalitet antecknas, samt

dessutom uppgift om huruvida de är vuxna, barn eller spädbarn, eller deras ålder, födelseår eller födelsedatum.

Bolaget ska se till att personuppgifterna samlas in innan fartyget avgår från hamnen och senast 30 minuter efter avgången anmäls till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till ett annat landbaserat system som fyller samma funktion och som den utsetts att föra personlistan ansvarar för. Om ett passagerarfartygs resa sträcker sig mer än 40 sjömil från avgångsplatsen ska personuppgifterna inom den nämnda tiden också anmälas till fartygets befälhavare.

Om ett passagerarfartyg går i trafik enbart på inre farvatten i Finland eller skyddade havsområden i Finland, är det dock undantaget från den antecknings- och anmälnings-skyldighet som avses i 1 och 2 mom.

7 §

Anteckning och anmälan av särskilda uppgifter

På en internationell resa, eller om personuppgifterna ska antecknas enligt 6 §, ska på passagerarens eller dennes vårdnadshavares begäran på personlistan dessutom anges ett sådant behov av vård eller hjälp som förmedls av ålderdom, handikapp eller någon annan omständighet och som är av betydelse vid en räddningsaktion

Bolaget ska säkerställa att de uppgifter som avses i 1 mom. antecknas och innan fartyget avgår från en hamn anmäls till fartygets befälhavare och till den person som bolaget utsett att föra personlistan eller till ett annat landbaserat system som fyller samma funktion och som den utsetts att föra personlistan ansvarar för.

8 §

Befälhavarens omsorgsplikt

Innan ett fartyg avgår från en hamn ska dess befälhavare säkerställa att antalet ombordvarande inte överstiger det antal som fartyget får medföra.

3 kap.

System för personlistor

9 §

Syftet med systemet för personlistor

Syftet med systemet för personlistor är att förbättra säkerheten och räddningsmöjligheterna för passagerarna och fartygspersonalen samt effektivisera efterspanings- och räddningsverksamheten och utredningarna efter en eventuell olycka.

10 §

Upprättande och godkännande av ett system för personlistor samt utseende av en person att föra personlistan

Ett bolag vars passagerarfartyg är inskrivet i det finska fartygsregistret ska upprätta ett system för personlistor, om bolaget i enlighet med 5 § ska räkna och anmäla antalet personer ombord på passagerarfartyget eller i enlighet med 6 § ska anteckna och anmäla de ombordvarandes personuppgifter. På samma eller liknande rutter får det inte användas olika system utan särskilda skäl.

Bolaget ska ansöka om Trafiksäkerhetsverkets godkännande av systemet för personlistor innan det tas i bruk. Bolaget ska utse en person att föra personlistan och anmäla dennes kontaktuppgifter till Trafiksäkerhetsverket. Bolaget ska också lämna Trafiksäkerhetsverket övriga uppgifter och utredningar som behövs för godkännandet.

Trafiksäkerhetsverket ska godkänna systemet, om det uppfyller kraven enligt denna lag.

Om systemet för personlistor genomgår väsentliga ändringar, ska bolaget ansöka om Trafiksäkerhetsverkets godkännande av ändringarna.

11 §

Uppgifterna i systemet för personlistor

För systemet för personlistor får bolaget och den som utsetts att föra personlistan samla in och lagra

1) de uppgifter om antalet personer som avses i 5 §,

2) de personuppgifter som avses i 6 §,

3) de särskilda uppgifter om passagerare som avses i 7 §,

4) specificerade uppgifter om fartyget, dess avgångs- och ankomsttider och rutter.

12 §

Funktionsvillkor för systemet för personlistor

Ett bolag ska utforma och genomföra sitt system för personlistor så att

1) uppgifterna i systemet är i lättläst form,

2) uppgifterna i systemet vid behov är lätt tillgängliga för gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralverket, polisen, tullverket, Centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen (468/2003) avsedda räddningsmyndigheter och räddningsverk,

3) systemet fungerar användarvänligt och så att inga onödiga dröjsmål uppstår för passagerare vid ombordstigning eller landstigning, och

4) uppgifterna i systemet skyddas genom behövliga tekniska och organisatoriska åtgärder mot oavsiktlig eller lagstridig radering eller förlust, oavsiktliga eller lagstridiga ändringar, utlämnanden, avslöjanden och överföringar eller obehörig åtkomst och annan lagstridig behandling.

13 §

Den person som bolaget utsett att föra personlistan

Den person som bolaget utsett att föra personlistan ansvarar för att de uppgifter som avses i 5–7 § bevaras och införs i systemet för personlistor samt för att uppgifterna i en nödsituation eller efter en olycka vidarebefordras till de i 12 § 2 punkten. avsedda myndigheter som deltar i efterspanings- och räddningsverksamhet.

Om bolaget utser en ny person att föra personlistan eller kontaktuppgifterna för den som utsetts ändras, ska bolaget göra en anmälan om ändringarna till Trafiksäkerhetsverket.

Trafiksäkerhetsverket ska lämna uppgift om den person som bolaget utsett att föra personlistan och den personens kontaktuppgifter samt ändringar i uppgifterna till sjö- räddningscentralen och Nödcentralverket, av vilka de myndigheter som avses i 12 § 2 punkten kan få uppgifterna vid behov.

4 kap.

Utlämnande av uppgifter och uppgifternas bevaringstid

14 §

Utlämnande av uppgifter

Ett bolag och den person som bolaget utsett att föra personlistan får för efterspanings- eller räddningsverksamhet samt utredningarna efter en olycka lämna ut uppgifterna på personlistorna endast till gränsbevakningsväsendet, Trafiksäkerhetsverket, Nödcentralverket, polisen, tullverket, Centralen för undersökning av olyckor samt i räddningslagen avsedda räddningsmyndigheter och räddningsverk.

Uppgifterna kan också lämnas ut via en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form.

I fråga om myndigheternas rätt att få uppgifter som avses i denna lag för andra än i 1 mom. avsedda ändamål föreskrivs särskilt.

15 §

Hur länge personuppgifter får bevaras

Om de personuppgifter som samlats in enligt 6 och 7 § inte behövs för efterspanings- eller räddningsverksamhet eller klarläggandet eller undersökningen av en olycka, ska bolaget se till att uppgifterna raderas tidigast

24 timmar och senast 72 timmar efter det att fartyget har anläpt ankomsthamnen.

5 kap.

Tillsyn, administrativa tvångsmedel och påföljder

16 §

Tillsyn

Trafiksäkerhetsverket ska övervaka att bestämmelserna i denna lag iakttas. Trafiksäkerhetsverket ska utföra inspektioner för att kontrollera hur systemet för personlistor fungerar. Inspektionsrätten omfattar dock inte lokaler avsedda för boende.

Om ett bolag inte iakttar bestämmelserna i denna lag och överträdelsen är klar och allvarlig, ska Trafiksäkerhetsverket utan dröjsmål anmäla detta till fartygets flaggstat.

17 §

Administrativa tvångsmedel

Om ett bolag, den person som bolaget utsett att föra personlistan eller fartygets befälhavare inte iakttar denna lag, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga bolaget, personen eller befälhavaren att avhjälpa de brister eller missförhållanden som upptäckts. Trafiksäkerhetsverket kan sätta ut en tid inom vilken bristerna eller missförhållandena ska vara avhjälpta. Tidsfristens längd är beroende av hur pass allvarliga och omfattande bristerna eller missförhållandena är. Tidsfristen kan vara högst sex månader. Beslutet kan förenas med vite och, om det inte handlar om smärre brister eller missförhållanden, med hot om att fartygets färd avbryts. Bestämmelser om vite och hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

18 §

Förseelse mot bestämmelserna om passage-rarfartygs personlistor

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) försummar räknings- eller anmälnings-skyldigheten enligt 5 §,

2) försummar antecknings- eller anmälnings-skyldigheten enligt 6 §,

3) försummar antecknings- eller anmälnings-skyldigheten enligt 7 §,

4) försummar omsorgsplikten enligt 8 §,

5) försummar den skyldighet att upprätta, utse eller anmäla som gäller enligt 10 §,

6) samlar och lagrar uppgifter för systemet för personlistor i strid med det som gäller enligt 11 §,

7) försummar den skyldighet att bevara, införa eller vidarebefordra eller anmäla som gäller enligt 13 § 1 och 2 mom.,

8) lämnar ut uppgifter i strid med den rätt av lämna ut uppgifter som gäller enligt 14 §, eller

9) försummar raderingsskyldigheten enligt 15 §, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse mot bestämmelserna om passage-rarfartygs personlistor* dömas till böter.

Den som bryter mot ett åläggande enligt 17 § som har förenats med vite ska inte dömas till straff för samma gärning.

19 §

Hänvisningar till strafflagen

Till straff för personregisterbrott döms enligt 38 kap. 9 § i strafflagen (39/1889) och till straff för dataintrång döms enligt 38 kap. 8 eller 8 a § i strafflagen. Till straff för brott mot tystnadsplikt döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Undantag

Trafiksäkerhetsverket ska i enlighet med artikel 9.3 i direktivet om personlistor infor-

mera Europeiska gemenskapernas kommission om sådana undantag från skyldigheten att göra upp listor som enligt 5 § 2 mom. och 6 § 3 mom. gäller någon annanstans än på inre farvatten i Finland.

21 §

Avvikelser

Ett bolag har inte skyldighet att enligt 6 § anteckna och anmäla de ombordvarande i fråga om regelbunden trafik inom sådant område för vilket Europeiska gemenskapernas kommission under de förutsättningar som anges i artikel 9.4 i direktivet om personlistor har medgett avvikelse, helt eller delvis, från kraven enligt artikel 5.1 i direktivet.

Ansökan om den avvikelse som avses i 1 mom. ska riktas till Kommunikationsministeriet. Kommunikationsministeriet anholder om den föreslagna avvikelserna hos Europeiska gemenskapernas kommission om de förutsättningar som avses i artikel 9.4 i direktivet om personlistor uppfylls. Före beslutet ska Kommunikationsministeriet begära utlåtande om ärendet av Trafiksäkerhetsverket, gränsbevakningsväsendet samt också av Ålands landskapsregering i de fall där avvikelserna har betydelse för trafiken i landskapet Åland.

En avvikelse kan gälla sådana passagerarfartyg som går i trafik från en hamn i Finland och som för ett sådant lands flagg som är fördragsslutande part i SOLAS-konventionen men inte är medlemsstat i Europeiska gemenskapen endast om ifrågavarande stat ger tillstånd därtill.

22 §

Föreskrifter om skyddade havsområden och gränserna för dem

Trafiksäkerhetsverket utfärdar närmare föreskrifter om de skyddade havsområden som avses i 3 § 11 punkten och om gränserna för dem.

23 §

Avgift för godkännande av system för personlistor

För godkännande av system för personlistor tas det ut en avgift enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

24 §

Ändringssökande

I ett beslut som Trafiksäkerhetsverket eller Kommunikationsministeriet har fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut av Trafiksäkerhetsverket ska iakttas trots att det överklagats, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

I fråga om avgifter för Trafiksäkerhetsverkets godkännande av system för personlistor får ändring sökas i enlighet med 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

25 §

Domstol

I andra ärenden som ska handläggas enligt denna lag än de som avses i 24 § bestäms den behöriga domstolen enligt 21 kap. i sjölagen (674/1994).

7 kap.

Ikraftträdande

26 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets förordning av den 21 september 2000 om passagerarfartygs personlistor (824/2000) jämte ändringar.

27 §

Övergångsbestämmelse

För de system för personlistor som är i bruk när denna lag träder i kraft ska godkän-

nande enligt 10 § 2 mom. sökas inom ett år från ikraftträdandet.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 oktober 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Anu Vehviläinen*